

Anti-Emperyalist ve Anti-Oligarşik Mücadelede

KURTULUŞ CEPHESİ

Zafer Bizim Olacaktır!

<http://www.kurtulusephesi.com>

YIL: 21 SAYI: 119 Ocak-Şubat 2011

Güncel Durum

Ekonomide Komplu Korkusu
(Sıcak Para Operasyonu)

Duble Yol ve
Kapalı Üretim Birimlerinin
Kapitalizme Açılması

Ne olursa olsun,
Nasıl olursa olsun,
“Sorunu” Çözmek!
(Ulusal Sorunda Pratiklik)

Ulaş Bardakçı
İlker Akman, Hasan Basri Temizalp, Yusuf Ziya Güneş
Yüksel Eriş
Nedim Atılğan
Mustafa Atmaca

“Medya”nın
“Devrim” Aşkı!
[Tunus ve Mısır “Devrimi”]

“Yozlaşmaya Karşı Mücadele”de
“Haydar Hakyemez”!

Muhafazakarlaşma

Mekteb-i Sultani'nin
Aristokratları

- Seçimlere dört buçuk ay kala, ülkedeki mevcut durumdaki siyasal gelişmeler üzerine bir değerlendirme. 3 GÜNCEL DURUM
- Merkez Bankası'nın 24 Ocakta aldığı faiz indirimi ve zorunlu karşılıkların artırılması kararı ve siyasal nedenleri üzerine bir irdeleme. 8 EKONOMİDE KOMPLO KORKUSU (SICAK PARA OPERASYONU)
- AKP'nin büyük bir "icraat" olarak sunduğu "duble yol" yapımının emperyalist-kapitalist üretim ilişkilerinin yatay genişletilmesine yaptığı "katkı" üzerine. 12 DUBLE YOL VE KAPALI ÜRETİM BİRİMLERİNİN KAPİTALİZME AÇILMASI
- "Kürt sorunu"nun "çözümü"nde ortaya çıkan pragmatist anlayışların genel bir değerlendirilmesi. 17 NE OLURSA OLSUN, NASIL OLURSA OLSUN, "SORUNU" ÇÖZMEK (ULUSAL SORUNDA PRATİKLİK)
- Ve yanındakinin kanlı başı omzuna değince,
ona sıra gelince
sayısını saydı...
Söz istemez
Yaşlı göz istemez
Çelenk melenk lazım değil
Susun
Sıra Neferi Uyusun... 23 ULAŞ BARDAKÇI İLKER AKMAN HASAN BASRİ TEMİZALP YUSUF ZİYA GÜNEŞ YÜKSEL ERİŞ NEDİM ATILGAN MUSTAFA ATMACA
- "Medya"nın "devrim" diye nitelediği Tunus ve Mısır'daki sokak gösterileri üzerine bir irdeleme. 26 "MEDYA" NIN "DEVİRİM" AŞKI!
- 3-4 yıl önce İstanbul "varoş"larında başlayan ve 2010'un son aylarında Dersim'de ortaya çıkan "yozlaşmayla mücadele" üzerine bir irdeleme. 30 "YOZLAŞMAYA KARŞI MÜCADELE"DE "HAYDAR HAKYEMEZ"!
- AKP iktidarıyla birlikte toplumun gide- rek "muhafazakarlaştığı" söylemlerinin genel bir değerlendirilmesi. 34 MUHAFAZAKARLAŞMA
- Galatasaray futbol takımının yeni "mabedi"nin açılışında meydana gelen Recep Tayyip Erdoğan protestosunun gösterdiği gerçekler. 37 MEKTEB-İ SULTANİ'NİN ARİSTOKRATLARI

KURTULUŞ CEPHESİ

SORUMLU: Sezai Görür

Yazışma Adresi:

Postfach 1414

55504 Bad Kreuznach / Deutschland

<http://www.kurtuluscephesi.com>

<http://www.kurtuluscephesi.org>

<http://www.kurtuluscephesi.net>

<http://www.kurtuluscephesi.de>

E-Posta Adresi:

kurcephe@kurtuluscephesi.org

Güncel Durum

Ocak ayının ortalarına gelirken, siyaset yeniden kıpırdanmaya başladı. Öğrenci eylemleri, 102 sayılı yasa “gereğince” Hizbullahçılarının cezaevlerinden tahliye edilmesi, “ucube” tartışmaları, içki yasakları ve nihayetinde “Aslan Gassaray” protestosu siyasetteki yeni canlanmanın, kıpırdanmanın ilk işaretleri oldu.

Henüz seçim sath-ı mailine girilmediğinden, henüz milletvekili aday adayları bile ortaya çıkmamışken ve hatta seçimin kesin tarihi bile belirlenmemişken ortaya çıkan bu kıpırdanmalar, geçen yılın son aylarındaki “siyasal rahavet” ve durgunluk günlerinin geride kaldığını göstermektedir.

Bugün için AKP iktidara yönelik “toplumsal muhalefet” siyasetin lokomotifi olurken, aynı zamanda seçim sath-ı mailinde ortaya çıkacak gelişmelerin de habercisi sayılabilir. Ancak “siyaset”, doğrudan iktidara ilişkin bir faaliyet olduğundan, bu gelişen “toplumsal muhalefet”, kaçınılmaz olarak seçim ortamındaki siyasetle bütünleşecektir.

Öte yandan Recep Tayyip Erdoğan’ın (nereden bakıldığına göre değişen) “Aslan-tepe/Seyrantepe” protestosuna “aristokrat” Galatasaray’ın “Kongre üyeleri”nin gönüllü katılımıyla birlikte, değişik toplumsal kesimlerin siyasal tercihlerinin değişmekte olduğu da açığa çıkmıştır.

Bizi burada asıl ilgilendiren toplumsal kesim, “sol” ve “sol” a oy veren seçmendir.

12 Haziran seçimlerinin (elbette “şimdilik”, çünkü seçim tarihi kesinleşmemiştir) “en kritik” seçim olacağı kesindir.

“En kritik” seçimdir, çünkü Recep Tay-

yip Erdoğan ve AKP için “ölüm-kalım” seçimidir. Üstelik 2007 seçimlerinde olduğu gibi %47 oy oranı AKP için tek başına yeterli değildir. “Hesaplar”, “ılımlı islam”ın mutlak egemenliğini sağlayacak bir “ılımlı islam anayasası” hazırlanması ve Recep Tayyip Erdoğan’ın (en yakın olasılık olarak) 2012’de cumhurbaşkanı değil, “devlet başkanı” olarak devletin tepesine yerleşmesi üzerine yapılmaktadır. Açıktır ki, bu da AKP’nin “anayasayı tek başına değiştirebilecek bir çoğunluğa”, yani 367 milletvekili çıkarmasını sağlayacak bir oy oranına (%50) sahip olmasını gerektirmektedir. Öte yandan Recep Tayyip Erdoğan’ın “devlet başkanı” olabilmesi için de, seçimlerde AKP’nin %50 oy oranına ihtiyaç vardır. Aksi halde, yani bu oy oranının altında kalındığında, birilerine tavizler verilmesi, uzlaşmalara gidilmesi zorunlu olacaktır.

Diğer yandan “AKP karşıtları”nın, asıl olarak da CHP ve MHP’nin toplam %45’ler düzeyinde oy alması ya da AKP oylarının %40’ların altına düşmesi durumunda AKP’nin yeniden iktidar olabilme olasılığı da büyük ölçüde tehlikeye düşecektir. Bu durumda ise, AKP “yandaşları”nın sekiz yıllık iktidar döneminde servetin el değiştirmesiyle sağladıkları üstünlüklerini tümüyle yitirmeleri söz konusudur. Özellikle muhalefet partilerinin AKP’den “hesap” soracaklarını açıkça ilan ettikleri bir ortamda, sadece kazandıkları servetlerini değil, doğrudan kendi varlıklarını bile yitirebilecekleri de açıktır. Bu da 12 Haziran seçimlerini “en kritik” seçim yapmanın ötesinde, AKP için “ölüm-kalım” seçimi haline getirmektedir.

İşte bu “en kritik” seçim ortamında tüm silahlar siyaset sahnesine sürülmeye başlanmıştır. Amaç, her türlü yol ve araç kullanılarak amaca, yani mutlak çoğunluğa ulaşmaktır.

AKP, kendisi için olmaz-sa-olmaz olarak düşündüğü %45-50 oy oranına ulaşabilmek için, herşeyden önce 29 Mart 2009 yerel seçimlerindeki %38’lik oy oranını yükseltmek, en az %7-10 civarında bir oy artışı sağlamak zorundadır. Bunun olası *üç yolu* vardır.

Birincisi, 12 Eylül referandumunda kendi saflarında yer alan “ülkücüler” aracılığıyla ve milliyetçi söylemle MHP’nin oylarının bir bölümünü kendisine çekmektir. Özellikle MHP’nin Anadolu’nun küçük illerinde ve kasabalarda yoğunlaşmış olan seçmen kitlesi “bire-bir” ilişkiye çok açıktır. Edilgen durumdaki “ülkücüler” çok kolaylıkla ayrıştırılabilmektedir. Devlet Bahçeli’nin “devlet adamı sorumluluğu”yla, “devletin bekası için” “ülkücüler”i pasifize etmesi de bu ayrışmayı kolaylaştırmaktadır. Diğer yandan PKK’nin “ateşkes” ilan etmesi MHP’nin milliyetçi söyleminin şiddetini azaltmıştır. “Eski ülkücüler” denilen ve sola karşı “eski tarzda” şiddetten yana olan kesimin, AKP tarafından sağlanan “avantajlar” ile soyut bir “milliyetçilik” söylemi içinde AKP saflarına alınabilmesinin zemini oluşmuştur. MHP’nin küçük yerleşim yerlerindeki örgütlülüğü, BBP örneğinde de görüldüğü gibi, kolayca saflaştırılabilmektedir.

Bu “siyaset”in temel araçlarından birisi “eski ülkücüler”in Alparslan Türkeş döneminden itibaren MHP tarafından dışlanmışlıklarıyla belirlenen MHP karşıtlığıken, diğeri MHP’nin “devlet adamı sorumluluğu” görünümü altında faşist milisleri pasifize etmiş olmasıdır.

AKP’nin MHP üzerine yaptığı hesaplar, MHP’nin %4-5 oyunu kendisine çekmeye yöneliktir.

İkincisi, “küçük partiler”in, yani Saadet Partisi, Demokrat Parti, BBP, Türkiye Partisi (Abdüllatif Şener’in partisi) vb. partilerin seçim ittifakı yapmalarının engellenmesi, olanak olduğu ölçüde eritilmesi ya da AKP saflarına çekilmesidir.

AKP, tüm iktidar olanaklarını kullanarak bu partileri satın almaya çalışmaktadır. Bunun için kullandığı en temel araç, kendi denetimine alabileceği kişilerin bu partilerin yönetimine seçilmesini sağlamaktır. Bu

“operasyon”da etkin unsur Fetullahçılardır. Saadet Partisi’nde yapılan Numan Kurtulmuş “operasyonu” ilk aşamada başarılı olmuşsa da, Erbakan’ın doğrudan devreye girilmesiyle etkisizleştirilmiştir.

İkinci “operasyon” Demokrat Parti’ye yapılmış görünmektedir. Numan Kurtulmuş olayına benzer biçimde Namık Kemal Zeybek DP’nin başına getirilmiştir.*

DP “operasyonu”ndan beklenen, Namık Kemal Zeybek’in, bir yandan DP’nin %4 oyunu AKP’ye taşıması, diğer taraftan Türk-İslam sentezi “teorisyen”liğiyle “milliyetçi-ülkücü” oyların DP üzerinden AKP’ye devşirilmesini sağlamasıdır. Bunun Süleyman Demirel’e rağmen ne ölçüde başarılabileceği belirsizse de, Namık Kemal Zeybek’in DP’nin başına getirilmesiyle, Saadet Partisi ile Demokrat Partinin olası bir seçim ittifakı önenebilecektir.

Bugün için SP ile DP’nin (diğer küçük partileri de yanlarına alarak) seçim ittifakı yapma olasılığı zayıflamıştır. Böylece %10 barajını aşabilecek bir SP (oy oranı %5-6)+DP (oy oranı %3-4)+BBP (oy oranı %2,5) +TP ittifakı AKP için bir “sorun” olmaktan çıkartılmış gibi görünmektedir.

Herkesin bildiği gibi, siyasette bir hafta çok uzun bir süredir. Bu nedenle, seçim dönemine kadar bu ittifak yeniden güçlü bir olasılık haline gelebilir. AKP, bunu engelleyebilmek için “kesenin ağzını açmak” durumundadır.

Şüphesiz burada Erbakan ile “talebeleleri” arasında kıyasıya bir mücadele ortaya çıkacaktır. Erbakan’ın tüm “hüneri”ni kullanarak bu ittifakın kurulması yönünde çalışacağı kesindir. Erbakan’ın karşısındaki güç ise Fetullah Gülen’dir. Bugün için Fetullahçılar, DP ve BBP üzerindeki etkileriyle bir adım öndedir. Üstelik Fetullahçıların elinde “AKP giderse CHP gelir” kozu bulunmaktadır.**

* Numan Kurtulmuş, SP’nin 2008’deki kongresinde 946 delegenin 924 oyunu alarak genel başkan seçilirken, 2010 kongresinde 1.250 delegenin 310 oyunu olarak genel başkan seçilebilmiştir. Namık Kemal Zeybek ise, DP’nin kayıtlı 1.325 delegesinin 912’sinin oy kullandığı kongrede 566 oy alarak seçilmiştir.

** AKP’nin, özel olarak da Fetullahçı kesimin 12 Eylül referandumunda kullandıkları bu “argüman”, AKP Kahramanmaraş milletvekili Avni Doğan tarafından “CHP iktidar olursa Türkiye’de kan gövdeyi götürür” sözleriyle açık biçimde ifade edilmiştir. Benzer bir durumu Erbakan şöyle anlatmaktadır:

“Geçen seçimde (2007 seçimlerini kastediyor),

Üçüncü olası yol ise, Kürt oylarıdır.

12 Eylül referandumunda PKK'nin Kürtler üzerinde mutlak bir güce sahip olmadığı görünür olmuştur. Ancak, BDP tarafından yürütülen ikidilliliğin, anadilinde eğitimin Kürtler tarafından büyük ölçüde benimsenmesi, seçim ortamında BDP'nin oylarının artmasına yol açabileceği de görülmüştür. Özellikle BDP'nin yeniden bağımsız adaylar yoluyla seçimlere katılma durumunda oylarını artırabileceği, meclise daha fazla milletvekili gönderebileceği daha da belirginleşmiştir. Bu ise, AKP'nin hem oylarının, hem de kazanacağı milletvekili sayısının düşmesi demektir.

İşte bu ortamda yıllarca yürürlük tarihi ertelenen 102. madde yürürlüğe sokularak Hizbullahçılar cezaevinden çıkartılmıştır. Ardından Hizbullah'ın "büyük bir kitle tabanına sahip olduğu" ve seçimlerde "bağımsız adaylar" çıkartarak meclise girmeye çalışacağına ilişkin haberler piyasaya sürülmüştür. Böylece BDP'nin bağımsız adaylarının karşısına (özellikle Diyarbakır ve Batman'da) Hizbullah'ın bağımsız adayları çıkartılarak BDP'nin önünü kesme hesapları yapılmaktadır.

Diğer yandan AKP'li "Kürt" milletvekilleri ve "bağımsız Kürt aydınları", giderek daha keskin bir söyleme yönelmişlerdir. BDP'nin dile getirdiği tüm tezler (ki bunun içinde "demokratik özerklik" de vardır) bu "Kürtler" tarafından en keskin biçimde savunulmaya başlanmıştır. Bir yerden sonra, "bu sorunu çözecekse AKP çözecektir" düşüncesi yerleştirilmeye çalışılmaktadır. Bu açıdan, AKP, "batı"da milliyetçi söyleme ge-

çiş yaparken, "doğu"da kendi "Kürtleri" aracılığıyla Kürt milliyetçiliği söylemini (yeni "popüler" ifadeyle "algısını") yaygınlaştırmaktadır.

Şüphesiz seçim sath-ı mailinde AKP'nin yapacakları bunlarla sınırlı değildir. 12 Eylül referandumu öncesinde "bitaraf olanlar bertaraf olacaktır" sözüyle tehdit ettiği TUSİAD'la "barışma"ya çalışmaktadır. Öte yandan kömür ve çelik ürünleri ticaretine ilişkin AB'yle yapılan "rekabet politikaları" faslının açılmasına yönelik görüşmeler ertelenmiştir. Bu yolla, İSO'nun "en büyük 500 şirket" sıralamasında ilk sıraları alan demir-çelik şirketlerinin (özellikle de hurda demir ithal ederek üretim yapanlarının) gönlü hoş tutulmuştur.*

Yine Merkez Bankası'nın "beklenmedik" biçimde faiz oranlarını aşağıya çekmesi ve munzam karşılık oranlarını yükseltmesi sonucu TL'nin değer kaybetmesiyle de ihracat şirketlerine avantaj sağlanmıştır.

Bütün bunlar, AKP'nin sadece "islami sermaye"nin değil, aynı zamanda işbirlikçi-teknelci burjuvazi ile orta burjuvazinin de çıkarlarının savunucusu olarak görünme çabalarının ürünüdür.

Tüm bunlar "egemen siyaset"in, siyasal iktidarın, yani AKP'nin seçimlere yönelik politikaları ve operasyonlarıdır. Doğal olarak, "sol" seçmen kitlesinin uzaktan ve dışardan izlemek durumunda kaldığı olaylar dizisidir.

Şüphesiz CHP'nin bu AKP politikaları ve operasyonları karşısında yapabileceği fazlasıyla bir şey yoktur. CHP'nin elinden gelebilecek olan tek şey, tekil düzeyde oylarını arttırmaya çalışmaktan ibarettir.

Yukarda ifade ettiğimiz gibi, AKP'nin kitlenin içindeki temel propaganda aracı, her ne kadar "CHP/Sol" korkusunu yaygınlaştırmaksa da, bu araç sadece sağ seçmen kitlesine

hepimizin bildiği inançlı bir grup, evlatlarını topladı. Bendenizi de çağırdı. Yardımcılarını da çağırdı ve dedi ki, 'Ben hastayım, seçimler geldi, sizinle meşgul olamayacağım. Şu yardımcılarım meşgul olacak.' Yardımcılarına döndü, bendenizi göstererek, 'Hocamızın izinden ayrılmayacaksınız' dedi. Seçime gittik, bunların camisinin önündeki sandığın ne oy aldığına baktık. %50 AKP oy almış, %10 Saadet Partisi almış. Kendilerini çağırdık, dedik ki, 'Size bu tebliğat yapıldığı halde bu hal nedir?' Dediler ki, 'Hata yaptık.'

Kendilerine bu hatanın Cumhuriyet mitingleri nedeniyle yapıldığını söylediğini anlatan Erbakan, kendilerine, "Bu milyonlarca insan Cumhuriyet Halk Partisi'ni desteklerse, CHP iktidara gelirse daha mı iyi olur? O karanlık günleri bir kez daha yaşamak istemediğimiz için, buna karşı bir kalkan olsun diye, Saadet Partisi'nin barajı geçeceğinden şüphe ettiğimizden dolayı Ak Parti'ye oy vermeyi tercih ettik" denildiğini söyledi.

* İSO 500 listesinde yer alan bu şirketlerin en büyükleri ve sıraları şöyledir:

7. Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları
 10. Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar İstihsal Endüstrisi
 11. İçdaş Çelik Enerji Tersane ve Ulaşım San.
 12. İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.
 20. Çolakoğlu Metalurji
 23. Kroman Çelik Sanayii
 28. Borçelik Çelik Sanayii Ticaret
 35. Diler Demir Çelik Endüstri ve Tic.
- Sadece bu sekiz demir-çelik şirketinin toplam cirosu 16 milyar liradır.

yöneliktir. Bu da CHP'nin etkili bir seçim çalışması yürütmesini engelleyecek özelliğe sahip değildir. Bu nedenle asıl hedef CHP'de toplaşan "sol kitle"nin *demoralize edilmesidir*. "Sol kitle"nin demoralize edilmesi için de, temel olarak AKP'nin %45 oy oranıyla yeniden iktidara geleceği "algısı" yaratılmaya çalışılmaktadır.

Bu temel "algı" yaratmada, şüphesiz en etkili araç "medya"dır. "Yandaş medya", her türlü aracı ve fırsatı kullanarak AKP'nin %45, hatta %50 oyla yeniden iktidar olacağı "algısı" yaratma peşindedir. Bu temel çabanın yanında, CHP içindeki sorunlar, küçük ve önemsiz hatalar abartılarak "bu CHP'den hayır gelmez" "algısı" da oluşturulmaya çalışılmaktadır. 12 Eylül referandumu akşamı görüldüğü gibi, Kemal Kılıçdaroğlu'nun oy kullanamaması referandumdan bile daha önemli hale getirilmiştir.

Sol, sol kitle uzun yıllardır demoralize durumda kalmıştır. Her seçim öncesinde umutlanmakta, ancak seçim sonuçları karşısında "kişisel bozgun havası" içine girerek geri çekilmekte ve siyasetten uzaklaşmaktadır. Ancak 29 Mart 2009 yerel seçimlerinde AKP'nin oylarının %38'e düşmesiyle birlikte, bu demoralize hava belli ölçülerde dağılmış ve ardından Kemal Kılıçdaroğlu'nun CHP genel başkanlığına seçilmesiyle birlikte büyük ölçüde etkisizleşmiştir. Ancak referandumdan beklenen "sonuç" çıkmayınca, bir kez daha demoralize olmuş, ancak eskisi gibi tam anlamıyla apolitik bir tutum içine de girmemiştir. CHP'nin oylarını artırmasının yolu, bir yandan demoralize hava içinde apolitikleşen "sol kitle"nin sandığa gitmesini sağlamaktan, öte yandan CHP tabanını harekete geçirmekten geçmektedir. AKP'nin yaratmaya çalıştığı "algı" da, bu duruma karşı geliştirilmiştir.

Bunun yanında Süleyman Demirel'in başını çektiği DP'liler, referandumda olduğu gibi, seçimde de CHP'yi destekleme eğilimindedirler. Namık Kemal Zeybek'in DP genel başkanı olmasıyla birlikte bu eğilim daha da güçlenmiştir. Bu durumda, DP'nin oylarının önemli bir kısmının CHP'ye yönelmesi şaşırtıcı olmayacaktır.

Bugün için CHP'nin oylarını %30'lara çıkartabileceği görülmektedir. Burada CHP tabanının ve "sol aydınlar"ın seçim çalışmalarına etkin olarak katılmaları, demoralize olmuş "sol" kesimleri bu durumdan kurtar-

maları ve nihayetinde AKP'nin yaratmaya çalıştığı "algı"nın etkisizleştirilmesi büyük bir öneme sahip olmaktadır. Bunun yolu ise, kendilerine yönelik her türlü demoralize etme çabalarını etkisizleştirmekten ve etkin biçimde siyasete katılmalarından geçmektedir.

CHP'nin tek başına alabileceği %30 oy oranı, Türkiye tarihi açısından önemli bir dönüşüme de yol açacaktır.

Bilindiği gibi, 1960'dan günümüze kadarki seçim sonuçlarının, %30 "sol" ve %70 sağ oylar olarak "standart" bir orana sahip olduğu söylenir. Bu bağlamda, CHP'nin alacağı %30 oy oranı, ilk bakışta "yeni bir durum" olarak görülmeyebilir. Elbette tüm seçim sonuçları ele alındığında (1977 ve 1999 seçimleri dışında) "sol"un oy oranı %30'un altında olmuştur. Ancak 1995 seçimlerine kadar bu oy oranı içinde Kürt seçmenlerinin oyları da bulunmaktadır. 1995 sonrasındaki seçimlerde CHP, DSP ve HADEP/DEHAP/DTP/BDP oyları (1999 seçimlerindeki Ecevit "rüzgan" dışında) %30'ları aşmamıştır.*

Bugün BDP'nin oy oranının %6-7 olduğu tartışmasız bir olgudur. Bu açıdan BDP oyları dışta bırakıldığında, CHP'nin tek başına alacağı %30 oy oranı tarihsel bir farklılaşmaya denk düşmektedir. Böyle bir seçim sonucu, Ecevit'in "efsanevi" 1977 seçimlerinde ulaşılan %41,3'lük oy oranına yakın bir sonuç durumunda olacaktır. Bu da alışıla gelen ve "ezber"e söylenen 30-70 dengesinin bozulması demektir. Üstelik CHP'nin bugün alacağı olası bir %30 oy oranı, etkin ve politize olmuş bir kitleye denk düşmektedir. Referandum sonuçlarında görüldüğü gibi bu kitle, uzlaşmaz biçimde AKP'ye karşıdır. Her ne kadar kolayca demoralize olabilse de, seçim sath-ı maili içinde politize olma düzeyinin yükseleceği kesindir.

Son olarak, yandaş "medya"nın söyle-

* Bu partilerin 1995 sonrasındaki seçimlerde aldıkları oy oranları şöyledir:

	CHP	DSP	HADEP/ DEHAP/ DTP	Toplam
1995	10,7	14,6	4,1	29,4
1999	8,7	22,2	4,8	35,7
2002	19,4	1,2	6,2	26,8
2004	18,2	2,1	5,2	25,5
2007	20,9	-	3,8	24,7
2009	23,1	2,8	5,6	31,5

miyle, “yargı reformu” adı altında Yargıtay ve Danıştay’ın ele geçirilmesi operasyonu sol kitlenin politizasyon düzeyinin yükseldiğini göstermiştir.

AKP’nin yüksek yargıyı ele geçirme operasyonuna karşı, içlerinde İstanbul ve Ankara’nın da bulunduğu 24 baro başkanının yayınladığı bildiri ve buna karşı AKP yandaşı 37 baro başkanının bildirisine ülkedeki ayrışmayı ve politizasyonu açıkça göstermektedir.*

Öte yandan “yargı reformu”nun TBMM Adalet Komisyonu’ndaki görüşmeleri sırasında CHP’li üyelerin istifası etmesi ve halkı “sokak sokak” direnişe, “direnme hakkı”nı kullanmaya çağırması da, seçim döneminde kutuplaşmanın ne ölçüde sertleşeceğini göstermektedir.

Her ne kadar CHP, “direnme hakkı”nı “demokratik bir hak” olarak anlatma çabasına girmişse de, “direnme hakkı”nın 1789 Fransız Devrimi’nin *İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi*’nin özünü oluşturduğunu, “baskıya karşı direnme hakkı” olarak ifade edildiğini söyleyebilme cesaretini gösterememiştir.

Siyasette her hamle bir karşı hamleyle yanıtlanır. CHP’nin attığı her adıma karşı AKP de bir adım atmaktadır. AKP, bir yandan sol kitleyi demoralize etmeye çalışırken, bir yandan da sağ seçmen kitlesini ajite etmeye çalışmaktadır. Bunun için kullandığı en temel “argüman”, “bölgesel güç” söylemidir. “One minute”den Marmara gemisi olayına kadar Ortadoğu’nun ve “İslam dünyasının” “yeni lideri” propagandasıyla tüm milliyetçi-İslamcı duygular kışkırtılmaktadır. Her ne kadar Lübnan “krizi”nde şirket ortağı oldukları Hariri’nin yanında tutum alarak önemli bir prestij kaybına uğramışlarsa

da, Mısır’da gelişen olayları kullanarak yeniden “Ortadoğu’nun yeni sultanı” söylemini güçlendirmeye çalışmaktadırlar.

Ancak “marjinal” öğrenci eylemleri karşısında AKP’nin gösterdiği tepki (“yumurta eylemi” sonrasında yandaş “medya”nın saldırıları ve birbiri ardına cumhurbaşkanı, başbakan ve YÖK başkanının yaptığı toplantılar) nasıl bir korku ve panik içinde olduklarını açıkça göstermiştir. AKP, bu korku ve panik havası içinde, her türlü muhalefete karşı zor kullanma eğilimine girmiştir. Ama AKP’nin “marjinal” öğrenci eylemlerine karşı gösterdiği tutum da, geniş öğrenci kitlesinin tepkisine yol açmıştır.

Şüphesiz bu “tablo”da devrimcilerin, devrimci örgütlerin ve legalist “sol”un hiçbir yeri bulunmamaktadır. Devrimciler olduğu kadar legalist “sol” da, son on beş yılda olduğu gibi, bir kez daha olayların izleyicisi durumundadır. Legalist “sol”un “daha iyi bir yaşam”, “başka bir dünya mümkündür” vb. söylemlerle geliştirdiği “barışçıl dönüşüm”le devrimci olmak isteyen pek çok kişi pasifize edilmiştir. Böylesi bir pasifikasyon ortamında, sadece boş zamanlarını değil, tüm yaşamını devrime adayacak insanlar ortaya çıkmamaktadır. “Her türlü şiddete karşıyız” söylemleriyle, “baskıya karşı direnme hakkı”nın en doğal ifadesi olan silahlı mücadele de önemsizleştirilmiştir.

Bütün bunların yanında, legalist “sol” dahil olmak üzere tüm sol örgütler yeni unsurları örgütleyememekte ve kadrolaştıramamaktadır. “Aktif unsurlar” ise, legalizmin “barışçıl dönüşüm” mantığıyla “görsel” eylemlerin içinde tükenip gitmektedir.

2011 genel seçimleri, bu gelişmeler ışığında “en kritik” seçim haline gelirken, aynı zamanda AKP iktidarının nüfusun önemli bölümünde her türlü meşruiyetini yitirmesi sonucunu da doğuracak niteliktedir. Bu kitlenin düzenden umudunu kesmesi, bir dönem için pasifize olmasına yol açsa da, meşruiyetini yitiren bir AKP iktidarına karşı “direnme hakkı”, silahlı mücadele kaçınılmaz olarak yeniden gündemin ilk sırasına yükselecektir. Bütün sorun, devrimcilerin böylesi bir gelişmeye ne kadar hazırlıklı olup olamayacaklarıdır.

* AKP’nin “yargı reformu” adı altında Yargıtay ve Danıştay’ı ele geçirme operasyonuna karşı bildiri yayınlayan 24 baro şunlardır: Adana, Amasya, Ankara, Antalya, Artvin, Aydın, Balıkesir, Bilecik, Bolu, Bursa, Denizli, Edirne, Eskişehir, Giresun, İstanbul, Kayseri, Kırıkkale, Kocaeli, Manisa, Muğla, Sinop, Tekirdağ, Tunceli, Uşak.

AKP yandaşı bildiriye imza koyan 37 baro şunlardır: Adıyaman, Afyonkarahisar, Ağrı, Batman, Bingöl, Bitlis, Burdur, Çankırı, Çorum, Düzce, Elazığ, Erzurum, Gümüşhane, Hakkari, Iğdır, Kahramanmaraş, Kars, Kırklareli, Karaman, Kırşehir, Konya, Kütahya, Malatya, Mardin, Muş, Ordu, Osmaniye, Rize, Sakarya, Sivas, Şanlıurfa, Şırnak, Tokat, Trabzon, Van, Yozgat ve Zonguldak.

Ekonomide Komplö Korkusu (Sıcak Para Operasyonu)

“Merkez yeni hamleleriyle sıcak paraya set çekiyor.”

Bu sözler, AKP'nin “merkez medyası” *Yeni Şafak*'ın 24 Ocak 2011 tarihli ekonomi sayfasının manşetine çekilmiştir. Her ne kadar bu haber *Yeni Şafak* gazetesinde 24 Ocakta manşet yapılmışsa da, “haber” yaklaşık iki aylık bir sürecin ürünüdür.

Son iki aydır Türkiye ekonomisi için cari açığın “ciddi bir tehdit” olduğuna ilişkin açıklamalar, haberler ve yorumlar yapılırken, Merkez Bankası'nın bu “olayı” yakından izlediğinden söz ediliyordu. Üstelik Merkez Bankası başkanı Durmuş Yılmaz, “faizlerin düşürülmesinin cari açığı artırdığı”nı söylüyordu. Ama söylediğiyle kaldı. Bir haftalık repo faiz oranları %6,50'den %6,25'e indirildi.

İşte Merkez Bankası'nın bu repo faiz oranlarında yaptığı indirimle birlikte, başta “yandaş medya” olmak üzere tüm “medya”nın ekonomi sayfalarında “sıcak paraya set çekiliyor” başlıkları atıldı. Ama herkesin kafası karıştı.

Türkiye ekonomisinin sürekli cari açık verdiğini ve bu açığın ödemeler dengesi bilançosunda “net hata/noksan” kalemi üzerinden “sıcak para”yla kapatıldığı bilinen bir gerçektir. “Sıcak para”nın “yüksek faiz/düşük kur” politikasıyla ülkeye geldiğini bilmeyen de yoktu. Şimdi ise, “sıcak para”ya karşı “set çekmek”ten, faiz oranlarını indirmekten söz edilmektedir. Bu “uygulama”nın, “yüksek faiz/düşük kur” politikasının terk edilmesi olduğu da açıktır.

Bu “şaşırtıcı” durumu Güngör Uras şöyle ifade etmektedir:

“Sıcak para ve cari açık ilişkisi ‘yumurta tavuk’ ilişkisine benzer. Sıcak para girdikçe cari açık artar. Cari açık arttıkça sıcak para girişine kapı açılır. Sıcak para girişi durur ise, döviz fiyatı (doların fiyatı) gerçek değerini bulur. Örneğin 1 dolar 2 TL olur. O zaman ithalat yavaşlar, ihracat artar. Cari açık (hazmedilebilir ölçüye iner) küçülür. Bu değişim ekonomide önce şok etkisi yapar. Dengeler bozulur, yeniden kurulur. O nedenle bunu yapmak cesaret ister.

Seçim öncesi hiçbir hükümet bunu yapmaz. Yapamaz. Bunu ancak seçimi çoğunlukla kazanan ve 4 yıl iktidarı garanti eden bir parti yapabilir. Ekonomi iki yıl sallanır, sonra düze çıkar. En az seçim sonuçları alınmaya kadar Merkez Bankası, döviz fiyatında büyük ölçüde artışa yol açacak (örneğin dolar fiyatını 1.65 TL'nin üzerine zıplatacak) ve de sermaye girişini durdurarak, ülkeden döviz kaçışına yol açacak ölçüde faiz indirmine gidemez.” (Güngör Uras, 24 Ocak 2011)

Her ne kadar Güngör Uras, kıssadan hisse çıkartıp, Merkez Bankası'nın finans dünyasını “ters köşeye yatıran” kararını AKP'nin dört yıllık iktidarı garantilemesi olarak yorumluyorsa da, “piyasa aktörleri” ve bunların “medya”daki sözcüsü “ekonomistler” Merkez Bankası'nın “kafasının karışık” olduğunu, kararın “tutarsız” olduğunu, piyasalarda istikrar yerine istikrarsızlık yaratacağını koro halinde söylüyorlar. Üstelik bu “koro”,

seçimlere beş ay kala alınan bu kararın piyasalardaki dengeleri bozacağını, dolayısıyla da AKP'yi olumsuz etkileyeceğini iddia ediyor.

Olayların izleyicisi olan ve ekonominin durumunu borsa endeksine bakarak değerlendiren (yeni moda sözcükle “algılayan”) “sıradan vatandaş”ın bunlardan anlayabileceği tek şey, AKP'nin faizleri düşürdüğünden başka bir şey olmayacaktır.

Bu durumda gelişen her siyasal olayda egemen “zihniyet”in ünlü sorusunu sorarak işe başlamak gerekir: Bu faiz indirimlerinden kim yararlanmaktadır?

Evet, faizler düşmüştür. Ama faizi düşen, Merkez Bankası'nın bir haftalık repo faizleridir. “Ekonomistler”in “açık piyasa işlemleri” adını verdikleri repo işlemleri, Merkez Bankası kanalıyla yapılan bir *iş borçlanma* yöntemidir. Genellikle kısa vadeli olarak piyasadaki fazla parayı emmek amacıyla kullanılır. Bir başka ifadeyle, Merkez Bankası repo işlemleriyle hazine bonusu satar ve bu yolla piyasalardan para çeker. Repo faiz oranları ne kadar yüksek olursa Merkez Bankası'nın borçlanma olanağı da o kadar artar.

Bugün repo faiz oranları düşürülmüştür. Bu durumda, Merkez Bankası'nın piyasalardan repo yoluyla para çekmek diye bir “sorunu” olmadığı söylenebilir. Bu da, açıktır ki, piyasalardaki fazla para “sorun” olarak görülmemektedir, dolayısıyla piyasalarda her dönemkinden daha fazla para olacaktır.

Güngör Uras'ın “kıssadan hisse” çıkartarak, AKP'nin “dört yıllık iktidarı garantilediği”nden böyle bir indirim gittiği yorumunun tersine, “dört yıllık iktidarı” *garantileye-bilmek için* repo faiz oranlarını indirme yoluna gitmiştir. Dolaylı olarak piyasalardaki para miktarı artırılmaktadır. Böylece seçimlere kadar piyasalar “paraya boğularak” tüketimin artırılması yoluna gidilmektedir. Bir bakıma seçmenin gözü boyanmaktadır. Bu nedenle repo faiz indirimi açık bir “seçim ekonomisi” uygulamasının başlangıcıdır. “Ciddi bir tehdit” haline gelen cari açığa rağmen alınan bu faiz indirim kararıyla seçimlere kadar “piyasalardaki istikrar”, yani cari açığın temel nedeni olan ithalata dayalı aşırı tüketim sürdürülmek istenmektedir.

Diğer yandan Merkez Bankası repo faiz oranlarını indirirken, aynı zamanda (üç günlük bir gecikmeyle) “munzam (zorunlu) karşılık oranları”, yani bankaların topladıkları mevduatların Merkez Bankası'nda tutmak zorunda oldukları bölümü artırmıştır.

Repo faiz oranlarının indirilmesinden üç gün sonra alınan kararlar, vadesiz hesaplar için zorunlu karşılık oranı %8'den %12'ye, 1 aya kadar mevduatlarda zorunlu karşılıklar %8'den %10'a ve 3 aya kadar vadeli mevduatlarda ise %7'den %9'a yükseltildi. Merkez Bankası'nın açıklamasına göre, bu yolla piyasalardan 9,8 milyar TL “allah para” çekilecektir. Aralık sonlarındaki artışlardan çekilen parayla birlikte, piyasadan çekilen para miktarı 22 milyar doları bulmaktadır.

Bir yandan repo faiz oranları düşürülerek piyasalardan para çekilmesinin önü kapatılırken, diğer taraftan zorunlu karşılık oranları (üstelik “piyasaların beklentisinin üzerinde”) yükseltilerek bankaların mevduatlarından 22 milyar lira para Merkez Bankası'na aktarılmaktadır.

İşte Merkez Bankası'nın “kafası karışık” denilmesinin nedeni de bu çelişik durumdur.

Burada bilinmesi gereken “bir” olgu, “sıcak para”nın en çok kullandığı araçlardan birisinin bankalara (özellikle “bazı bankalara”) ve şirketlere verilen kısa vadeli “borçlar” olduğudur.

2010 Kasım ayı itibarıyla, 285 milyar dolarlık dış borcun 71 milyar doları, yani %25'i kısa vadeli borçlardır. (Bu oran, 2008 ve 2009 yılında %18'dir.) Bu yüksek kısa vadeli borçlanmanın “yükü”, kısa vadeli borçlanma faiz oranları düşürülerek bir ölçüde azaltılırken, zorunlu karşılık oranları yükseltilerek bu “sıcak para”nın kısa vadede *kaçması* engellenmek istenmektedir.

Tüm “medya ekonomistleri”nin (eski deyimle “televoleci ekonomistler”) çok iyi bil-

Kısa Vadeli Borçlar (Milyon \$)				
	Merkez Bankası	Bankalar	Ticari Krediler	Toplam
2005	2.763	18.295	17.225	38.283
2006	2.563	21.548	18.512	42.623
2007	2.282	18.330	22.523	43.135
2008	1.874	24.761	23.813	50.448
2009	1.776	25.545	22.089	49.410
2010 Kasım	1.571	46.191	23.588	71.350

diği gibi, Türkiye ekonomisinin “en ciddi tehdidi” bankaların ve şirketlerin yurtdışından aldıkları kısa vadeli borçlardır. Bu kısa vadeli borçlar, bir yandan sürekli artarken, diğer yandan eski borçlar sürekli yenilenmektedir. Bu “borçların çevrilebilirliği”nde meydana gelebilecek en küçük bir aksama, pek çok bankanın ve şirketin hemen (kısa vadede) batmasına yol açabilecek ölçüde “ciddi tehdit” oluşturmaktadır. Ve herkesin de bilebileceği gibi, bu bankaların ve özellikle şirketlerin önemli bir bölümü AKP yandaşı bankalar ve şirketlerdir. Bu nedenden dolayı, Merkez Bankası’nın “kafa karışıklığı” içinde aldığı karar, ekonomik düzeyde yandaş bankaları ve şirketleri kurtarma operasyonundan başka bir şey değildir.

Yukarda ifade ettiğimiz gibi, aynı zamanda “zorunlu karşılık oranları” artırılarak, yani zor yoluyla bankalardan 22 milyar lira Merkez Bankası’na transfer edilmiştir. Diğer bir ifadeyle, Merkez Bankası bu “operasyon”la bankalardan 13 milyar dolar almıştır. Böylece 2009 yılına göre (11 Milyar dolar) %277 artarak 41,6 milyar dolara yükselen cari açığın %30’u (“zorunlu karşılık oranları” artırılarak) bankalardan sağlanmıştır.

Olayın temeli siyasaldır. Daha tam deyişle, Merkez Bankası’nın aldığı son kararlar (faiz indirimi ve zorunlu karşılık oranlarını artırması) AKP iktidarının “ciddi tehdit algısı”na dayanmaktadır.*

AKP’nin “ciddi tehdit algısı”na göre, “sıcak para”, özellikle portföy hesapları ile ticari ve nakit krediler ile mevduatlardan oluşan “diğer yatırımlar” kaleminde yer alan “sıcak para” seçim öncesinde bir “yurtdışı kaynaklı operasyon”la hızla piyasalardan çı-

* Algı, dış dünyanın duyularla gelen imgesinin zihinde gerçekleşen tasarımıdır, hayalidir. Bu nedenden dolayı, “algı”, “dervişin fikri ile zikri” arasındaki bir durumdur. Son dönemde moda olan ve olur olmaz her yerde kullanılan “algı” sözcüğü, gerçekte CIA’nın uzun yıllar üzerinde çalıştığı “algı yönetimi”nin reklamcılık sektöründe kullanıma başlamasının bir ürünü olarak yaygınlaşmıştır. “Algı yönetimi”nden amaç, karşı tarafın bilgiye, deneyime dayalı düşünme ve yargılama yeteneğini zayıflatmak, sadece dış dünyadan gelen ya da gönderilen imgelerle düşünmüş gibi düşünmesini, yani düşüncenin yerine kanıların ve sanıların geçmesini sağlamaktır. “Komplo teorileri”, gelişen ekonomik, toplumsal ve siyasal nesnel olayların yapay, kurgusal öznel olaylar olarak kavranılması için uygun bir ortam yaratmıştır. Bugün artık her durumda “algı”dan, “algılamaktan” söz edilmektedir. Bu söylem, nesnel bilgiyi tümüyle dışlar.

kacaktır.** Böylece faiz oranları ve dolar kuru “patlayacak”, kısa vadeli borç sarmalındaki bankalar ve şirketler kısa vadeli borçlarını “çeviremedikleri” için iflas edecektir. Bu da açık bir kriz demektir. Bu “tehdit algısı”na göre, ekonomik krizle (2001) iktidara gelen AKP, yeni bir ekonomik krizle gitmiş olacaktır. Bir başka deyişle, AKP, “para sihri” Soros’un 1997’de Malezya’ya yaptığı operasyonun bir benzeri “yurtdışı kaynaklı” operasyonun Türkiye’de yapılmasından korkmaktadır.

Daha net bir ifadeyle, “Merkez Bankası’nın korktuğu şey cari açık değil, asıl olarak kısa vadeye park etmiş sıcak paranın seçim öncesinde kaçarak piyasalarda istikrarsızlık yaratması” ve bunun sonucu bir ekonomik krizin patlak vermesidir. Böylece Merkez Bankası, başkan Durmuş Yılmaz’ın tüm muhalefetine rağmen, “seçim döneminde piyasalarda istikrarı koruma görevi”ni de üstlenmiştir.***

** Ödemeler dengesinde “portföy hesapları”, Ocak-Kasım 2009 döneminde 3,497 milyar dolarken, Ocak-Kasım 2010’da 19,819 milyar dolara yükselmiştir. Ticari ve nakit krediler ile mevduatlardan oluşan “diğer yatırımlar” ise, 2009 döneminde -9,375 milyar dolarken, 2010’da 20,153 milyar dolara çıkmıştır. Böylece kısa vadeli “sıcak para”da 39,971 milyar dolarlık bir artış olmuştur. 2010 yılındaki 41,6 milyar dolarlık cari açık da bu şekilde finanse edilmiştir. Burada AKP’yi en çok korkutan (en kolay ve en hızlı çıkabilen “sıcak para” olduğu için) portföy yatırımlarındaki artış olmakla birlikte, bankaların ve şirketlerin yurtdışından aldıkları kısa vadeli krediler de aynı ölçüde tehdit oluşturmaktadır.

*** Bu değerlendirmeyi açıkça ifade eden bir yazı şöyle yazmaktadır:

“Merkez Bankası’nın tutarsız görülen bu açıklamaları, ciddi bir kafa karışıklığı ve iletişim sorunu yaşadığını gösteriyor. Ancak gelişmelere politika penceresinden bakarsak, konu daha anlaşılır hale geliyor. ‘Faiz indirimi cari açığı artırıyor’ dedikten hemen sonra faiz indirimi yaptığını göre Merkez Bankası’nın korktuğu şey, cari açık artışı değil. Merkez Bankası’nın karşı olduğu ve önlemeye çalıştığı şey, sıcak paranın çok kısa vadeli araçlarda park etmesi. Merkez Bankası, cari açık artışından değil, kısa vadeye park eden sıcak paranın, seçim öncesinde aniden kaçarak piyasalarda istikrarsızlık yaratmasından korkuyor. Görünen o ki Merkez Bankası, görevleri arasına seçim döneminde piyasalarda istikrarı koruma görevini de eklemiş bulunuyor.

Bütçe sonuçları ile Hazine nakit dengesi verileri, seçim ekonomisinin aralıkta hızlı bir başlangıç yaptığını gösteriyor. Maliye Bakanı, aralıktaki bütçe açığı patlamasını ‘Aralık bütçelerinin kaderi’ diyerek geçiştirmeye çalışıyor. Ancak bütçe açığında bu kez yaşanan artış, önceki yılların çok çok üzerinde. Yıllık açığı %40,7’si tek başına Aralık ayında gerçekleşti. Ara-

Burada şu soru ortaya çıkmaktadır: AKP, neden ve hangi olgularla böylesi bir “tehdit algısı” içine girmiştir?

Bu soru karşısında, ister istemez ilk akla gelen Malezya ve Soros’tur. 1997 Asya krizini “tetikleyen” Soros’un “Malezya operasyonu”nu “siyasal komplo” olarak değerlendirenler için, bu olay hemen bir neden olarak akla gelecektir.

Akla gelecek ikinci olay, AKP’nin iktidara gelmesine yol açan 19 Şubat 2001 ekonomik krizidir. Eğer Şubat 2001 krizi AKP’nin önünü açan bir “komplo” ise, doğaldır ki, böyle bir “komplo” ürünü olanlar, benzer bir “komplo”nun başlarına gelmesinden korkacaklardır. (Belki de, Tayyip Erdoğan’ın 12 Eylül referandumunda “bitaraf olanlar bertaraf olacaktır” diye tehdit ettiği TÜSİAD’la “barış”masının arka planında bu “komplo” korkusu yatmaktadır.)

Polonya devlet başkanının uçağının Rusya’da düşmesinin altında bile “komplo” arayan Tayyip Erdoğan ve mehteran takımı için bu türden “komplo teorileri” çok “gerçekçi senaryolar” olarak “algı”lanabilmektedir.

Merkez Bankası’nın aldığı bir ekonomik kararın böylesine bir “komplo algısı”na dayanıyor olması da, AKP’nin içinde bulunduğu halet-i ruhiyeyi göstermektedir.

Gerçek gerçeklikte ise, 2008 mortgage (ipotekli konut kredisi) kriziyle başlayan dünya ekonomik krizinin Avrupa’da izlan-

da, İrlanda, Yunanistan, Portekiz ve İspanya’yı kapsayan “borç krizi”ne dönüşmesinin yaratmış olduğu bir “durum” vardır. Bu “durum”, Yunanistan, Portekiz vb. ülkelerdeki “borç krizi” nedeniyle “borçlanma”nın eskisi kadar kolay olmaması ve “borçlanma maliyetinin” yükselmesidir. Artık borçların, özellikle kısa vadeli borçların “çevrilebilirliği” zorlaşmıştır. Ve aynı nedenle, cari açıkla- ların “sıcak para” yoluyla finanse edilmesi de eskisi kadar kolay olmamaktadır. Bu yüzden, Türkiye gibi dışa bağımlı ve “sıcak para müptelası” ülkeler için cari açık her zamankinden daha büyük bir “ciddi tehdit” haline gelmiştir. Bu da, bugüne kadar cari açığın kapatılmasını sağlayan “yüksek faiz/düşük kur” politikasının da işe yaramayacağı demektir. Bu ortamda, özellikle özel bankaların ve şirketlerin artan kısa vadeli borçları, mikro ve makro planda dengesizliklere ve sonuçta genel bir ekonomik krize yol açabilecek düzeye gelmiştir. Ama sorun, bu “tehdit”lere rağmen, bundan çıkış yolunun bulunmamasıdır. Kapitalist ekonominin temel yasalarından birisi de, piyasaların “istikrar ve dengesi”nin er ya da geç bir ekonomik krizle sağlanabilmesidir, yani kaçış yoktur.

İşte AKP’nin Merkez Bankası kanalıyla yapmaya çalıştığı, böylesi bir krizi seçim sonrasına “ötelemek”ten ibarettir.

lık bütçe açığı, diğer 11 ay ortalamasının 7,5 katı. Personel giderleri 11 ay ortalamasının %22,4, faiz harcamaları %56,5 altında. Buna karşın toplam giderler %62,8 fazla. Faiz dışı giderler %89,3 artarken asıl patlama mal ve hizmet alımları, sermaye transferleri ve giderleri ile borç verme gibi seçim ekonomisine uygun kalemlerde yaşandı. Üstelik sadece Aralık ayında harcamalar artmamış, 2010 bütçesinden 2011’e kaydırma da yapılmış. Hazine’nin yıllık nakit açığı 34,9 milyar TL iken bütçe açığı 39,6 milyar TL. Bütçe açığının yaklaşık 4,7 milyar TL daha fazla olması ve bu farkın aralık ayında yaratılması, bazı kalemlerde harcamaların aralıkta yapılmış gösterilip ödeneklerin 2011’e sarkıtıldığını gösteriyor.” (İsmet Özkul, “Seçim İstikrarı da Merkez’in Görevi mi?”, *Habertürk*, 21 Ocak 2011.)

Duble Yol ve Kapalı Üretim Birimlerinin Kapitalizme Açılması

2011 yılının ilk “grup toplantısı”nda konuşan Recep Tayyip Erdoğan’a göre, “AKP”nin en büyük icraatı”, kendilerinden önce 6 bin kilometre olan “duble yol”u yedi yılda 12 bin kilometreye çıkarmasıdır. “Resmi” açıklamaya göre, AKP’nin “duble yol” inşaatı, yaklaşık 20 milyar dolara mal olmuştur.

Böylece bir “duble yol” tartışması başladı.

Recep Tayyip Erdoğan 6 bin kilometre “duble yol” yapımıyla öğünürken, “muhalifler” ise, bunun gerçekleri yansıtmadığını, “duble yol”ların büyük bir bölümünün eski yolların iki şeride bölünerek “yapıldığını” söyleyerek yanıtlamışlardır. Ama hiç kimse “duble yol”ların *neden* yapıldığını ve bunun *sonuçlarını* ele almamıştır. İktidar ile “muhalafet”in ortak noktası, bu yolların yapılmasının *gerekli olduğudur*.

On yıllardır söylendi, yazıldı: Ülkemiz, emperyalizme bağımlı geri-bıraktırılmış bir ülkedir. Ülkemizdeki kapitalizm kendi iç dinamiği ile gelişmemiştir. Gelişen kapitalizm yukardan aşağıya, dış dinamiklerle, yani emperyalizm tarafından geliştirilmiştir. Dolayısıyla da, gelişen kapitalizm sadece emperyalizmin çıkarlarına uygun olarak geliştirilmiştir.

Evet, on yıllardır bunlar söylenmiş, yazılmıştır. Kimileri için bu sözler “soyut” ifadelerden ibarettir. Kimileri için ise, hiçbir anlamı olmayan, “çağdışı” kalmış, “ezber”e söylenen “marksist dogmalar”dır. Bu ve benzeri karşı çıkışların ortak özelliği ise, ülkemizde kapitalizmin *egemen* olduğu ve bu egemenliğin *tartışılmaz bir olgu* olduğu-

dur.

Şüphesiz 12 Eylül askeri darbesi ve ardından gelen “globalizm” söylemleri, herkesçe bilinen kavramların içeriğinin boşaltılmasına yol açmıştır. Üniversiteler, apolitikleşmenin, depolitizasyonu sürdürmenin bir aracı olarak kullanılmıştır. Bunun sonucu olarak da, gerek üniversitelerin, üniversite öğrencilerinin, gerek üniversite mezunlarının sayısı artarken, bilgi düzeyi sürekli gerilemiştir. Artık en bilinen kavramlar bile, içeriksiz, anlamsız, boş sözcüklere dönüşmüştür. Bundan en çok etkilenenler ise, kapitalizm, emperyalizm, bağımlılık, geri-bıraktırılmış vb. kavramlar olmuştur.

“Duble yol” tartışmasında açıkça görüleceği gibi, “muhalafet”in bu yolların yapılmasına hiçbir itirazları bulunmamaktadır. Bulunmamaktadır, çünkü bu yollar, dışa bağımlı bir ülkede *“yapılması zorunlu”* işlerden birisidir. Bir başka deyişle, emperyalizme bağımlılığın *“doğal”* bir sonucudur.

Yol, ister kapitalizmin iç dinamiklerle geliştiği ülkelerde olduğu gibi demiryolu olsun, ister otoyol olsun, her durumda kapitalizmin gelişmesi için zorunludur. Çünkü kapitalizm, herşeyden önce değişim-değeri üretimdir. Kapitalizmde “değer”, değişilmek için üretilir. Kısaca mal ya da meta adı verilen ürünler, üretildikleri andan itibaren değişilmek, yani satılmak zorundadır. Bir malın satışı ise, herkesin çok iyi bildiği gibi *ticaretin* konusudur. Ticaret, ister tacirler aracılığıyla gerçekleştirilsin, ister ticaret burjuvazisi tarafından gerçekleştirilsin, her durumda üretilmiş olan malların (metalar) *satış yerine* (pazar) *ulaştırılması ve pazarda satılması*

işlemlerinin bütünüdür.

Açıktır ki ticaretin gelişmesi, kapitalist malların daha büyük ölçüde satılması ve satıldığı ölçüde kapitalist üretimin gelişmesi demektir. Bu nedenle ticaret, kapitalist üretimin genişlemesinin zorunlu bir sürecidir.

Ancak ticaret, tek başına bir değer üretmez. Sadece üretilmiş değerden, tüccarın kendi payına düşeni aldığı bir süreçtir. Asıl olan ticarete konu olan malların üretilmesidir. Üretilmiş mal olmadığı sürece, ticaret söz konusu olamaz. Yine de sadece bir malın üretilmiş olması yeterli değildir. Bu malın, üreticinin gereksinmesinden *daha fazla* üretilmiş olması ya da sadece *değişim amacıyla* üretilmiş olması gerekir. Ancak bu sayede tüccar işlevini yerine getirebilir. Bir başka ifadeyle, mallar, *pazar için* üretilmiş olmalıdır.

Dışa bağımlı bir ülkede üretimin temeli dıştadır, emperyalist metropollerdedir. Emperyalizm, bir açıdan bağımlı ülkelerin emperyalist mallar için *pazar* haline getirilmesidir. Bu açıdan, emperyalizm, bağımlı, geri-bıraktınlmış ülkeleri kendi ürünlerini satabileceği bir *kapitalist pazar* haline dönüştürür; geri, feodal ya da yarı-feodal ülkeler, zaman içinde *emperyalist malların satıldığı pazarlara* dönüşür.

Gerek kolonyalizm döneminde, gerek emperyalizmin eski-sömürgecilik döneminde, feodal ve yarı-feodal üretim ilişkileri içindeki ülkeler, emperyalist ülkelerdeki kapitalist sanayi için gerekli ucuz hammadde-lerin sağlandığı ve kısmen üretilmiş malların satıldığı ülkeler durumundaydı. Ucuz hammadde deposu olan feodal ve yarı-feodal ülkelerde bütünsel bir kapitalist iç pazar oluşmadığından, bu dönemlerde bu ülkelere emperyalist malların satışı sınırlıydı ve kapitalist sanayinin ürünleri *ağırlıklı olarak* emperyalist-kapitalist ülkelerin iç pazarlarında satılıyordu. Emperyalizmin eski-sömürgecilik döneminde, emperyalist ülkeler arasındaki rekabet, emperyalist ülkelerdeki sanayinin gereksinme duyduğu hammaddenin sağlanması için dünyanın toprak olarak paylaşılması ve yeniden paylaşılması temelinde sürdürülüyordu. Feodal ve yarı-feodal ülkelere yapılan *meta ihracatı* sınırlı bir öneme sahipti.

Kapitalizmin “irisi hastalığı” olan aşırı üretim bunalımları, bu dönemde, emperyalist ülkelerin iç pazarlarındaki bunalım ola-

rak ortaya çıkıyor ve emperyalist ülkeleri kapsayan genel bir bunalıma neden oluyordu.

20. yüzyılda emperyalist ülkelerdeki üretimde meydana gelen büyük artış, giderek yeni pazar gereksinmesini büyüttü ve sistemin gelişmesinin en önemli sorunu haline getirdi. Bu da, o güne kadar “kendi yağıyla kavrulan”, kendine yeterli (otarşik), dışa kapalı feodal ve yarı-feodal ülkelerin kapitalist metalar için *pazar* haline getirilmesini kaçınılmaz hale getirdi.

İşte “yeni-sömürgecilik” adı verilen yeni emperyalist sömürü ilişkisi bu koşullar altında ortaya çıktı. Bu durum *Kesintisiz Devrim II-III*'de şöyle ortaya konulur:

“Daha önce belirttiğimiz gibi, teknoloji ve de sermayenin yoğunlaşması, temerküzü bu seviyede değildi. Bu yüzden uluslararası kapitalizm, sömürge ülkelere emtia ihracı ve nakit sermaye ihracı ve transferi ile pazar sorununu halledebiliyordu. Onun için dünya bu kadar küçülmüş (pazarlar daralmış) ve de talep eksikliği bugünkü korkunç seviyeye gelmiş değildi. Bu bakımdan emperyalizmin sömürge ülkelerde pazar genişletmesi diye bir sorunu yoktu. Mevcut yapı korunarak –tabii belli ölçülerde feodalizm çözümlenip, komprador-burjuvazi yaratılmıştı– feodalizmle ittifaka giren emperyalizm sömürüsünü rahatlıkla sürdürebiliyordu.

Feodalizme karşı, feodal sopa ile sömürülen halkın, özellikle hemen hemen serf statüsünde olan köylülerin -çelişkiler çok keskin- spontane patlamalarını ve isyanlarını örgütleyen proleter devrimcilerin mücadelesini, komprador-burjuvazi-feodal mütegalibe yönetimi -zayıf merkezi otorite- engelleyemez duruma geldiği zaman –ki çoğu zaman pratikte böyle oldu– emperyalist işgal açık şeklini alıyordu. Zaten bu ülkelerde, emperyalist devletler, ticari işlerini güven altında tutmak, öteki emperyalist ülkelerin kendi pazarlarına el atmalarını engellemek için, stratejik yerlerde, özellikle limanlarda ve ana haberleşme merkezlerinde askerlerini bulundurarak fiili kontrolü elinde tutmaktaydı. (Zaten ülkenin stratejik

merkezlerinde emperyalizmin fiili durumu mevcuttu.)

III. bunalım döneminde ise, **emperyalistler arası ilişkilerde değişiklikler olmuştur.**

İkinci olarak, metropollerde sermayenin had safhaya varan yoğunlaşması ve temerküzünün oluşturduğu, **'talep yetersizliği'** ve de özellikle II. yeniden paylaşım savaşından sonralarını kaplayan **anti-emperyalist ve millici akımlar**, zorunlu olarak emperyalizmin sömürü metoduunda değişiklikler yapmıştır. Bu değişiklikler emperyalizmin çirkin yüzünün saklanması ve de sömürge ülkelerde pazar genişletilmesini amaçlayan yeni-sömürgecilik metotlarıdır.

Yeni-sömürgeci metotların temelinde, emperyalist tekellerin aç gözlü sömürü politikasına cevap verecek şekilde, sömürge ülkelerde meta pazarının genişletilmesi, 'yukardan aşağıya kapitalizmin' bu ülkelerde hakim üretim biçimi olması, merkezi güçlü otoritenin egemen olması sonucunu doğurmuştur.

'Yukardan aşağıya demokratik devrim' belli ölçülerde gerçekleştirilmiş; üst yapıda feodal ilişkiler genellikle muhafaza edilirken (emeğin feodal sömürüsü sürdürülüp, feodal ideolojiler muhafaza edilirken) alt yapıda kapitalizm egemen unsur haline gelmiştir (**pazar için üretim**).

Bu da, bu ülkelerde, hafif ve orta sanayinin kurulması ve de yerli tekeli burjuvazinin (emperyalizmin en gözde müttefiki olarak) oluşması ve gelişmesi demektir. Ancak gelişen yerli-tekeli burjuvazi, iç dinamikle değil, emperyalizmle baştan bütünleşmiş olarak gelişmiştir. Böylece I. ve II. genel bunalım dönemlerinde bu ülkeler için dışsal bir olgu olan emperyalizm bu dönemde aynı zamanda içsel bir olgu haline gelmiştir. (**Gizli işgal esprisi**)"

Yeni-sömürgecilik yöntemleri, Mahir Çayan yoldaşın açıkça ifade ettiği gibi, "sömürge ülkelerde meta pazarının genişletilmesi, 'yukardan aşağıya kapitalizmin' bu ülkelerde hakim üretim biçimi olması" nı sağlamıştır. Artık feodal ve yan-feodal ülkelerin ka-

palı üretim ve tüketim ilişkisi *dışa açılmış*, emperyalist metalar için yeni pazarlar haline gelmiştir. "Ülke içinde pazarın genişlemesine paralel olarak şehirleşme, haberleşme ve ulaşım çok gelişmiş ve ülkeyi ağ gibi sarmıştır."

Ülkemizde, gerek Menderes döneminde, gerek Demirel dönemlerinde *altyapı yatırımlarının* olağanüstü boyutlara ulaşmış olmasının temelinde, emperyalizmin geri-bıraktırlmış ülkelerde iç pazarı genişletmesi yatar. Bütün sağ partilerin amacı, emperyalizmin pazar gereksinmesine uygun olarak iç pazarın genişletilmesini sağlamak olmuştur. Bu da "altyapı yatırımları"nın, yani yol, su, elektrik vb. alanlardaki yatırımların artması demektir. "Devlet", yani kamu olanakları emperyalist malların daha fazla satılabilmesi için seferber edilmiştir. Ülkenin her yanına *kara yolu, baraj vb. yapmak*, Menderes ve Demirel iktidarlarının ortak "övüncü" olmuştur.

Bu altyapı yatırımları, büyük ölçüde emperyalist ülkelerden alınan *borçlarla* (krediler) gerçekleştirilmiştir. Bu da, bir yandan emperyalist mali sermaye için yeni gelir kaynağı olurken, diğer yandan geri-bıraktırlmış ülkelerin dış borçlarının artmasına ve devasa boyutlara ulaşmasına yol açmıştır. Ve bu dış borçlar *ödenemez* hale gelince, *1980 dünya ekonomik krizi* patlak vermiştir.

1980 ekonomik krizi, geri-bıraktırlmış tüm ülkeleri kapsayan *dünya borç krizine* dönüşerek 1993 yılına kadar (Brezilya krizinin sona ermesi) sürmüştür. Geri-bıraktırlmış ülkelerdeki iç pazarın geliştirilmesi amacıyla emperyalist ülkelerin vermiş olduğu kredilerin ödenemez hale gelmesi dünya borç krizini yaratırken, aynı zamanda bu ülkelerdeki iç pazarda büyük bir daralmaya da yol açmıştır. Doğal olarak, emperyalist ülkelerin aşırı-üretim sorunu, bu iç pazardaki daralmaya paralel olarak daha da büyümüştür.

Bir yandan emperyalist finans kuruluşlarının geri-bıraktırlmış ülkelere verdikleri kredilerin geri ödenememesi, diğer yandan artan aşırı-üretim sorunu yeni "arayışlar" ortaya çıkarmıştır.

İlk bulunan "formül", bir yandan geri-bıraktırlmış ülkelerin "ithal ikameci sanayileşme" politikalarını (ki yeni-sömürgecilik yöntemlerinin bir sonucuydu) tasfiye etmek

ve bu yolla ortaya çıkan üretim eksikliğini emperyalist metalarla doldurmak, öte yandan “ihracata yönelik sanayileşme” adı altında tüm üretimlerinin dışsattımını artırmak ve elde edilen dövizlerle dış borçların faiz ödemelerinin yapılmasını sağlamak olmuştur. Özellikle Brezilya, Türkiye, Meksika ve Arjantin’de geniş ölçüde uygulanan bu yeni politika, aynı zamanda “özelleştirme” adı altında kamu varlıklarının satılmasına ve bu satıştan elde edilen gelirlerle dış borçların finanse edilmesine yönelmiştir.

1990-2000 döneminde emperyalist ülkeler (özel olarak Amerikan emperyalizmi), bir yandan geri-bıraktırlmış ülkeleri “yeni-den yapılandırır”ken, diğer yandan Sovyetler Birliği’nin dağıtılmışlığıyla birlikte ortaya çıkan *hazır* “yeni pazarlara” yönelmiştir.

Ancak Sovyetler Birliği’nin dağıtılmışlığıyla ortaya çıkan “yeni pazarlar”ın, emperyalizmin istediği ve beklediği ölçüde “yeni pazar” olmadığı kısa sürede görülmüştür. Geri-bıraktırlmış ülkelerde “ithal ikameci sanayileşme” büyük ölçüde tasfiye edilmişse de, bunun yaratmış olduğu üretim gereksinmesi yeterli ve beklenen düzeyde gerçekleşmemiştir. Özellikle emperyalist ülkelerde 1990 sonrasında gelişen *küçük ve orta sanayi* mallarının yaratmış olduğu yeni pazar gereksinmesi yeni “arayışlar”a yol açmıştır.

2000’li yıllar, uluslararası mali sermayenin birbiri ardına gelen krizler (1997 Asya krizi, 2000 dot com krizi, 2004 krizi ve nihayetinde 2008 mortgage krizi), mali genişlemeye dayalı dünya pazarlarının genişletilmesinin sınırlarına ulaşılmasını beraberinde getirmiştir. Emperyalizm, kaçınılmaz olarak geri-bıraktırlmış ülkelerdeki iç pazarı *daha fazla genişletilmesine* gereksinme duymaya başlamıştır.

Açık ki, sorun, yeni-sömürgecilik yöntemleriyle genişletilen ve geliştirilen geri-bıraktırlmış ülkelerin iç pazarlarının *daha fazla nasıl geliştirileceğidir*.

“İthal ikameci sanayileşme” tasfiye edilmiş, devletin ekonomiden çekilmesi sağlanmıştır. Bu yolla ortaya çıkan üretim eksikliği *emperyalist ülkelerden yapılan ithalatta* giderilmeye ve böylece geri-bıraktırlmış ülkelerdeki mevcut pazarlar, *düşey olarak* genişletilmeye çalışılmıştır. Genişleyen tüketici kredileri, kredi kartları bu düşey pazar genişletmenin araçları olmuştur. Ama gerek

mali krizler, gerekse bu düşey pazar gereksinmesinin sınırlılığı, ister istemez pazarların *yatay* genişlemesinin kaçınılmaz olduğunu ortaya çıkarmıştır. Bir başka ifadeyle, geri-bıraktırlmış ülkelerde yeni-sömürgecilik yöntemleriyle kapalı üretim birimleri ne kadar “pazar için üretim”e açılmış olursa olsun, hala pazar ilişkisi içine tam olarak girmemiş kesimler mevcuttur ve bunların “serbest pazar ekonomisi”ne çekilmesi pazarların yatay olarak genişletilmesi için zorunlu hale gelmiştir.

Brezilya, Meksika, Arjantin ve belli ölçülerde Mısır, pazarların yatay olarak genişletilmesi amacıyla henüz kapitalist pazar ilişkisi içine çekilmemiş “kapalı” üretim birimlerinin dağıtılmasına sahne olmuştur. Meksika’daki “Zapatist” hareket, Brezilya’daki “yoksullar” hareketi, Mısır’daki “Müslüman Kardeşler” örgütlenmesi ve Arjantin’deki “kent yoksulları”, bu pazarların yatay olarak genişletilmesi girişimine tepki olarak ortaya çıkmıştır. (Büyük bir yanılsamayla, bu yatay pazar genişletme girişimi “neo-liberalizm” olarak tanımlanmıştır. Gerçeklikte, “neo-liberalizm” mevcut pazarların düşey olarak genişletilmesi demektir.)

Ülkemizde ise, “kapalı” üretim birimleri, tarımsal üretime dayalı iç pazara ilişkindir. Genellikle tefeci-tüccar kesiminin denetimi altında olan bu “kapalı pazar” ilişkisi, son otuz yıl içinde kendi içinde *birleşik* bir “iç pazar” ilişkisine dönüşmüştür. Neredeyse İç ve Doğu Anadolu’nun tamamı “siyasal islam” söyleminde ifadesini bulan tefeci-tüccar kesimi tarafından *birleşik* bir “iç pazar” haline dönüştürülmüştür. “Arap sermayesi”yle, “faizsiz bankacılık” sistemiyle bu “iç pazar” oluşumu hızlanmıştır. Bir bakıma, emperyalist sisteme bağlı iç pazarı yanında, ona paralel olarak ikinci bir pazar ortaya çıkmıştır. “Paralel toplum” da denilebilecek bu gelişme, emperyalizmin pazarlarını yatay olarak genişletmesi için uygun bir alan oluştururken, aynı zamanda bu pazara egemen olan tefeci-tüccar sermayesinin büyümesine yol açmıştır. Büyüyen tefeci-tüccar sermayesi de kendisine yeni pazarlar aramaya başlamıştır.

İşte emperyalizmin pazar gereksinmesi ile tefeci-tüccar sermayesinin büyüme gereksinmesinin birbiriyle çakışması sonucu, emperyalist metalar bu yeni “iç pazar”a girerken, tefeci-tüccar sermayesi de, emper-

yalizm aracılığıyla uluslararası pazarlara açılma olanağı bulmuştur.

Gerek emperyalist metaların pazarlanması için, gerekse tefeci-tüccar sermayesinin yeni pazarlara ulaşması için, herşeyden önce ulaşım ve haberleşme olanaklarının genişlemesi zorunludur. Bu da AKP'nin "duble yol" yapımıyla çakışır. Böylece Menderes, Demirel ve belli ölçüde T. Özal dönemlerindeki "pazar genişletilmesi"ne yönelik altyapı yatırımları AKP döneminde de sürdürülmüştür. Ancak AKP dönemindeki altyapı yatırımları, Menderes ve Demirel dönemlerindeki farklı olarak, üretime değil *ticarete* yöneliktir. (T. Özal, bu sürecin geçiş döneminde yer alır. AKP iktidarının, biraz Menderes-Demirel iktidarına, biraz T. Özal iktidarına benzetilmesinin kaynağı da budur.)

Bugün "duble yol"lar ülkeyi "ağ gibi" sarmıştır. En akla gelmeyecek yörelere "duble yol" yapılmıştır. Eski ticaret yolları dışındaki "duble yollar"da trafik çok seyrek. İlk bakışta fazla "rasyonel" görülmeyen bu "duble yol" yapımı, iç pazarın yatay genişlemesi açısından büyük öneme sahiptir. Bu yollar da trafiğin yoğun olup olmamasının hiçbir önemi yoktur. Önemli olan, en ücra yöredeki nüfusun pazar ilişkisi içine çekilmesidir. Buna paralel olarak da, kapalı "iç pazar"da egemenlik kurarak büyüyen tefeci-tüccar sermayesi emperyalist sermayeyle bütünleşmeye başlamıştır.

"Duble yollar" aracılığıyla, tefeci-tüccar sermayesi, denetimi altında tuttuğu "iç pazar" "hiper marketler"in tedarikçisi olarak "sisteme" entegre ederken, aynı zamanda bu "iç pazar" emperyalist metaların pazarı haline dönüştürmektedir. Giderek Anadolu tefeci-tüccar sermayesi büyük kentlere açılmaktadır. Dünya Bankası'nın İstanbul başta olmak üzere pek çok "büyükşehir belediyesi"ne açtığı krediler bu açılımın tamamlayıcı bir parçası olmuştur.

Emperyalizmi, emperyalizme bağımlılığı "doğal" ve "göballeşen dünyanın gereği" olarak kabul edenler için böylesi bir gelişme kaçınılmazdır ve yarattığı sorunlar da kentleşme sorunu, kadın sorunu, tüketici hakları sorunu vb. "mikro" sorunlardır. Bun-

lar için emperyalizmin aç gözlü sömürüsü için ülkenin en ücra köşelerine kadar "duble yol" yapılmasının ekonomik maliyeti ve bunun tüm halk üzerindeki yükü de olağandır, doğaldır.

Emperyalizm için ise, bugün için önemsenebilecek bir ekonomik "getiriye" sahip olmasa bile en ücra köşelere kadar altyapı yatırımlarının yapılmasının hiçbir "sakıncası" yoktur. Çünkü ekonomik önceliği olmayan bu altyapı yatırımlarının maliyeti bağımlı ülke tarafından karşılanmaktadır. Üstelik bu ülkeler, bu altyapı yatırımları için gerekli finansmanı da, dış borç olarak yine emperyalist finans kuruluşlarından sağlamaktadır. Emperyalizmin kısa ve orta vadede önemseydiği de bu finansman gereksinmesinden elde ettiği faiz geliridir.

AKP gibi tefeci-tüccar sermayesine dayanan bir parti için ise, rasyonel ve ekonomik olmayan bu altyapı yatırımlarının yapılmasının "sonsuz" yararı vardır. Bu yolla temsil ettiği sömürücü sınıf "dünyaya açılmaktadır".

Böylece alanın da, satanın da memnun olduğu bir "saadet zinciri" oluşmuştur. Ancak unutulana ya da unutturulmaya çalışılan, bu rasyonel ve ekonomik olmayan, sadece emperyalizmin gereksinmesini karşılamaya yönelik bu yatırımların mali ve toplumsal maliyetidir. Mali açıdan "duble yol" türü altyapı yatırımları kamunun borçlanma gereksinmesini artırırken, toplumsal açıdan "ultra-devrimci" sonuçlar ortaya çıkarmaktadır. Kendi iç dinamiğiyle gelişmeyen her ülkede ve toplumda olduğu gibi, bu yukardan aşağıya kapitalizmin zoraki geliştirilmesi süregiden toplumsal ilişkileri hızla tahrip etmekte, bozmakta ve yozlaştırmaktadır. Her ne kadar AKP iktidarı, kendi eliyle yaptığı tahribatı "ahlaki değerlerin aşınması", "yozlaşma" vb. söylemlerle kendi çıkarına kullanıyor olsa da, ülke giderek "olağan yollarla" yönetilemez hale gelmektedir. "Duble yol" böylesi bir sürecin simgesi durumundadır.

Açıktır ki, yönetilemez bir ülkede, devrim ve karşı-devrimden başka alternatif yoktur.

Ne olursa olsun, Nasıl olursa olsun, “Sorunu” Çözmek! (Ulusal Sorunda Pratiklik)

“Sorun”, bir taraf için “terör”, diğer taraf için ise “Kürt” sorunudur. “Sorun”u, “terör sorunu” olarak görenler de, “Kürt sorunu” olarak görenler de “çözüm”den söz etmektedirler. Pragmatist bakış açısından, asıl olan “çözüm”dür. Sorunun ne olduğu, hangi ilkeler temelinde ve nasıl çözüldüğü değil, sadece “çözülmüş” olması pragmatistleri ilgilendirir. Deng Sioping’in ünlü sözüyle, “kedinin görevi fare tutmaktır. Fare tuttuğu sürece renginin önemi yoktur!”

Oysa (Recep Tayyip Erdoğan gibi “siyasal figürler” dışında) “çözüm”den söz edenler, “sorun”un açık ve net biçimde “ulusal sorun” olduğunu çok iyi bilirler. Bir ulusal sorun, siyasal zorla bastırılarak da “çözüm”lenebilir. Tıpkı demokrasinin, “genel olarak söylersek, saldırgan ve zorba milliyetçilikle bağdaşabilir”* olması gibi. Ama sorun, gerçek ve kalıcı olarak çözümlenmediği için, siyasal zorun etkisi azaldıkça ya da etkisini yitirdikçe yeniden ortaya çıkar. Bir ulusal sorunun ortaya çıkardığı hareket, ister barışçıl yöntemleri kullansın, ister zor yöntemlerini kullansın, her durumda ulusal sorunun varlığından türer. Bu nedenle, ulusal sorun gerçek ve somut biçimde çözümlenmediği sü-

rece, pragmatik “çözüm”ler, sadece ertelemeyi, ötelemeyi sağlayabilir. Bu da, açıktır ki, sorunun (ulusal sorunun) çözümlenmemiş olmasının getireceği sonuçların bir sonraki zamana, bir sonraki kuşağa aktarılmasından başka bir anlama gelmez. (Bu da bir pragmatik bakış açıdır. Herşeyi kısa vadeli ele alan ve kendisinin varoluşuyla sınırlayan bir anlayıştır.)

“Sorun”u “terör sorunu” olarak tanımlayanlar ise (Recep Tayyip Erdoğan gibi “siyasal figürler” ve Taraf’ın “liberaleri”), kısa vadede “terör” sorununu “çözerek” rahat bir soluk almak isterler; “terör”ün yaratmış olduğu ekonomik, toplumsal ve siyasal “dertler”den kurtulma peşindedirler.

Bu “çözüm”cülere göre, “devlet terörü”-nün “PKK terörü”nü yarattığını, dolayısıyla “PKK terörü”nün meşruiyetini buradan aldığı ileri sürerler. Bunlara göre, eğer “devlet”, Kürt ulusal sorunu karşısında “devlet terörü”nden vazgeçerse, sorunu “terör”le çözmeye kalkışmazsa, açıktır ki “PKK terörü” meşruiyetini kaybedecektir. Böylece “silahlı mücadele miadını doldurmuş” olacaktır. Bunun için de yapılması gereken, “devlet terörü”nden vazgeçmek, “Kürtlerin haklarını” tanımaktır. Bu “meşruiyet”çi anlayış, “Kürtlerin hakları” ile “kültürel hakları” ve “demokratik hakları” özdeşleştirir.

Bu “çözüm”ün karşı-tezi ise, “devlet terörü”nü yaratan PKK terörüdür; dolayısıyla PKK terörü sona erdiğinde “devlet terörü” de sona erecektir.

Tüm bu söylemlerin, yaklaşımların, “çözüm”lerin ortak noktası pragmatizmdir. Abdullah Öcalan gibi Kürt ulusal hareketinin

* Lenin, “RSDİP’in Ulusal Programı”, *Seçme Yazılar IV*, s. 54. Lenin şöyle yazar:

“Kendi kaderini belirleme hakkı”, genel olarak sadece demokrasiyi değil, *bir tip* demokratik sistemi, özellikle ayrılma sorununun *demokratik olmayan* bir çözümünün *olanaksız olduğu* tipte bir demokratik sistemi gerektirir. Demokrasi, genel olarak söylersek, saldırgan ve zorba milliyetçilikle bağdaşabilir. Proletarya, herhangi bir ulusun devlet sınırları içinde zorla tutulmasını *dışlayan* bir demokrasiyi talep eder.” (agy, s. 54.)

“önderliği” de, aynı pragmatist anlayışla “fare tutma”ya çalışır.

Mantık çok yalındır: Kürtler dört (ya da beş) coğrafi ve siyasi parçaya dağılmışlardır. Sorunun gerçek ve kalıcı çözümü (en azından bir zamanlar), açıktır ki, bu parçaların birleşmesiyle ortaya çıkacak olan “Birleşik Kürdistan”la olanaklıdır. Bu parçaların oluşturduğu coğrafya kendine yeterli bir ekonomik temele de sahiptir. Ancak dört (belki beş!) parçada dört “ulusal-devlet” vardır. Türkiye, İran, Irak ve Suriye’deki “ezen uluslar” (Türkler, Farslar, Araplar) “Birleşik Kürdistan”ı karşıdılar ve onu yok etmek için birleşeceklerdir. Öte yandan bu dört parçadaki Kürtler, ekonomik, toplumsal, siyasal ve kültürel yönlerden birleşmiş bir Kürt ulusu oluşturamamışlardır, ortak bir ulusal bilinç oluşmamıştır. Irak Kürdistan’ında Barzani ve Talabani, Türkiye Kürdistan’ında PKK örgütlüken, İran Kürdistan’ında Kürt ulusal hareketi zayıf ve güçsüzdür.

Böyle bir durumda, “Bağımsız ve Birleşik Kürdistan” dört ulusal-devletin birleşik güçleriyle savaşmak zorunda kalacaktır. Üstelik Amerikan emperyalizmi, “bugün için” “Birleşik Kürdistan”ı desteklememektedir.

Bu durumda ne yapılabilir?

İşte pragmatizm burada devreye girer. Ulusal sorunların tek ve gerçek çözümü olan ulusların kendi kaderlerini belirleme hakkı bir yana bırakılır ve “durum” karşısında “çözümler” üretilir.

Herşeyden önce “Birleşik Kürdistan” için dört parçadaki Kürtlerin birleştirilmesi ve ulusal bilinç ulaştırılması gerekir. Bu da, Irak Kürdistan’ındaki (Barzani ve Talabani tarafından temsil edilen) “otoriteyi” ve Suriye’de ve İran’da düzenle bütünleşmiş olan yerel Kürt aşiretlerini bertaraf ederek tüm Kürtlerin tek bir merkezi otoritenin çevresinde toplanmasını sağlamakla olanaklıdır. 80’li ve 90’lı yılların başlarında, özellikle Kuzey Irak’ta Barzani ve Talabani “otorite”sine karşı yürütülen mücadelede başarı sağlanamamıştır. “Bugün”, bu “otorite”nin arkasında Amerikan emperyalizmi bulunmaktadır. Doğal olarak geçmişte başarılamamış bir amacın, bu koşullarda başarılmasının olanacağı yoktur.

“Birleşik Kürdistan”, sadece dört parçadaki Kürtlerin ortak ekonomik, toplumsal ve siyasal ilişkiler içine girebildikleri ölçüde olanaklı olabilir. Öyleyse, yapılması gereken

bu “ortak” ilişkilerin oluşturulmasıdır.

Bu “ortak” ilişkilerin en temel unsuru ise, ekonomiktir, yani tek bir pazarın oluşturulmasıdır. Somutta ise, bu tek pazar, dört ulusal devlet sınırı tarafından engellenilmektedir. Bu sınırların ortadan kaldırılması, dört ulusal devletin sınırlarının yeniden belirlenmesiyle olanaklıdır.

Böylece, bir kez daha, “Birleşik Kürdistan” hedefi, dört ulusal devlete karşı savaşmayı gerektirmektedir. Ulusal devletlerin sınırları tarafından bölünmüş Kürtlerin tek bir pazara sahip olabilmeleri için bu sınırların ortadan kaldırılması gerekirken, bu sınırların ortadan kaldırılması bu ulusal devletlerle tek tek ya da birleşik olarak savaşmayı gerektirir. Onlarca yıldır süren silahlı mücadele böyle bir sonucun ortaya çıkmasını sağlayamamıştır. Dolayısıyla da bu “gereklilik”ler bir yana bırakılmalıdır!

Bugün Kuzey Irak’ta Amerikan emperyalizminin mutlak koruması altında bir “federe Kürt yönetimi” oluşmuştur. Eğer benzer “bölgesel federe yönetimler” diğer parçalarda da oluşturulabilirse, bu parçaların federasyon içinde birleştirilmesi ve bu yolla “Birleşik Kürdistan”ın oluşturulması olanaklı olabilecektir. Burada ana halka “Türkiye Kürdistan”ıdır.

Gerek nüfus açısından, gerek ekonomik ilişkilerin çeşitliliği açısından Türkiye Kürdistan’ı en büyük parçayı oluşturur. Burada oluşturulabilecek bir “federe Kürt yönetimi” (ya da “özerk Kürdistan”), açıktır ki “Birleşik Kürdistan”ın merkezi haline gelecektir. Ancak PKK’nin “otuz yıllık” mücadelesi bile, bu parçada egemen unsur haline gelmemiştir. Kürtlerin önemli bir bölümü, ekonomik ve siyasal zorla batıya göç etmiş ve Türkiye metropollerine yerleşmiştir. Türkiye’nin Güney-Doğu Anadolu bölgesindeki Kürtler ise, feodal ve yarı-feodal ilişkiler içinde birleşik bir pazar oluşturmaktan çok uzaktır. Türkiye’deki yukardan aşağıya gelişen kapitalist ilişkiler de, bölgede “işbirlikçi” kesimler oluşturmuştur (Bunlar, “Kürt sivil toplum kuruluşları” olarak adlandırılmaktadır). Kürt “iç pazarı” feodal ve yarı-feodal ilişkiler içine sıkışmışken, Türkiye’deki çarpık kapitalizmin oluşturduğu “pazar” giderek etkin bir unsur haline gelmiştir. Devlet terörü ile köy ve mezraların boşaltılması, buralardaki Kürtlerin “pazar ekonomisi” içine çekilmesinin zeminini oluşturmuştur.

“Tek ulusal pazar”ın yaratıcısı olmak durumunda olan “Kürt *ulusal* burjuvazisi” mevcut değildir. Bunun yerine, Türkiye’deki dışa bağımlı kapitalizmin uzantısı olan “işbirlikçi” burjuva unsurlar ortaya çıkmıştır. Bunlar da, çokluk küçük-burjuva Kürtlerden oluşmaktadır.

2000’li yıllarda Türkiye’nin emperyalist ülkelerin metalannın pazarı haline gelmesi ve bunun sonucu olarak emperyalizmin yeni işbirlikçisi feodal-tüccar kesiminin güçlenmesi, Kürt küçük-burjuvazisinin (özellikle de eğitim görmüş kesimlerinin) bu yeni işbirlikçi kesimle olan ilişkilerini güçlendirmiştir. Hayvancılığa dayalı geleneksel-feodal “Kürt pazarı” dağılırken, bu yeni işbirlikçi-ticaret ilişkisinin yarattığı bir pazar ilişkisi gelişmiştir.

Gelişen bu yeni pazar ilişkisi, Kürt küçük-burjuvazisi yanında Kürt feodal aşiretleri arasında da işbirlikçilik arayışını artırmıştır. Her pazar ilişkisi gibi, bu pazar ilişkisi de “huzur ve istikrar” istemektedir. Ancak bu gelişmelerde silahlı güç olarak PKK’nin varlığının “etkin bir unsur” olduğu, PKK silahlı bir güç olmaktan çıktığı oranda bu gelişmelerin dumura uğrayacağı kanısı da çok yaygındır. Pazar ilişkilerinin gerektirdiği “huzur ve istikrar” istemi ile bunun etkin unsuru olduğu düşünülen PKK’nin varlığını sürdürmesi istemi iç içe geçmiştir. (Buradan da “özsavunma” tezi türetilmiştir.)

Bugün Kürt işbirlikçi kesimlerinin varlıklarını sürdürmek ve işbirlikçilik paylarını korumak için PKK’ye gereksinmesi vardır. “Türkler”e güvenmemektedirler. PKK’nin silahsızlandırılmasıyla birlikte tasfiye olacaklarından korkmaktadırlar. Öte yandan ise, Güney Doğu Anadolu bölgesinde mutlak bir “Kürt pazarı”nın oluşturulmasını istemektedirler. “Türkler”e karşı sürekli tek güvencelerinin böyle bir “Kürt pazarı”nın yaratılması olduğunun bilincindedirler. Bu nedenle de “anadilde eğitim”i kayıtsız şartsız desteklemektedirler. Bu yolla, sadece Kürtçenin konuşulduğu bir “Kürt pazarı” yaratılarak, bu pazarda “başkalarının” (“Türkler”in) etkin olmasının engellenebileceğini varsaymaktadırlar. Kürtçenin tek geçerli dil olduğu bir “Kürt pazarı”nda iş yapmak isteyen “başkaları”nın (“Türkler”), kaçınılmaz olarak kendileriyle işbirliği yapmak zorunda kalacaklarını düşünmektedirler. Kürtçe bilmeyen “Türkler”in bu pazarda tek başlarına iş

yapmalarının olanaksız olacağı sanılmaktadır. Bugün PKK dışındaki “Kürt siyasetçileri”nin “ikidillilik”in mutlak savunucusu haline gelmelerinin nedeni de budur.

PKK, bu pazar ilişkisi içinde hem etkin ve koruyucu unsur, hem de süreç içinde tasfiye olacak bir güç durumundadır. Bu durumda PKK, ya bu gelişen pazar ilişkilerine tabi olacak, bu pazar içindeki yeni tür işbirlikçi Kürt burjuvazisinin çıkarlarının savunucusu olacak ya da pazar ilişkilerini denetleyen bir merkezi güç olacaktır. Bugün için ikinci yan ağır basmaktadır. “Özerk Kürdistan” tezi, PKK’nin mutlak egemenliği altında bu pazarın denetlenmesi ve kaynakların paylaşılması düşüncesine dayanmaktadır. Bu yönüyle, hem feodal ve yan-feodal Kürt kesimlerini, hem de yeni işbirlikçi Kürt burjuva unsurlarını karşıya almaktadır.

Demokratik Toplum Kongresi’nde ortaya atılan “*demokratik özerk Kürdistan modeli*”, hangi Kürt feodallerinin yükseleceğinin, hangi işbirlikçi unsurların gelişeceğinin karar yetkisinin PKK’nin elinde bulundurulmasını amaçlamaktadır. AKP yandaşı “liberal”in “demokratik özerk Kürdistan” tezini “otoriter” ve “Stalinist” olarak adlandırmalarının nedeni budur.

Bu somut durum karşısında “Birleşik Kürdistan”ın oluşturulabilmesinin “pratik yolu”nun, hem dört parçaya egemen olan ulusal devletlerle savaşmayı ortadan kaldıran, hem de “birleşik” bir ulusal yapının ortaya çıkmasına hizmet eden bir “çözüm”den geçtiği düşünülmektedir. Bu da, Demokratik Toplum Kongresi “taslağı”nda (ve asıl olarak da A. Öcalan’ın “tezler”inde) şöyle ifade edilmektedir:

“Demokratik özerklik, toplumdaki tüm *çoklukların* birbirlerini tamamlama ve güçlendirme biçiminde demokratik *konfederal* birliğini sağlama yeteneğini gösterirken, Kürdistan ülkesinin diğer parçalarındaki Kürt siyasi sistemleri ve bölge halklarıyla da demokratik ve özgür ilişkiler geliştirecektir. Demokratik özerklik yönetimi, Kuzey Kürdistan’daki halkın öz iradesi olurken, diğer parçalardaki öz iradeler olan demokratik *konfederal* örgütlenmelerle, içinde yaşadıkları *devletlerin sınırlarına dokunmadan* birbirini güçlendirme ve tamamlama biçiminde ilişkiler kuracaktır. *Ulus*

devletçi ve iktidarcı zihniyette olmadıklarından bu ilişkilerde kendini bir diğerinden üstün tutma eğilimi de olmayacaktır. Bu açıdan Kürtler arası sağlıklı ilişki kurulmasında demokratik özerklik zihniyeti ve yapılanması önemli ve yapıcı bir rol oynayacaktır. Kürdistan parçaları arasındaki demokratik *konfederalizm* bu temelde daha işlevsel hale gelecektir.” (abç)

Bu “tez”, su katılmamış bir pragmatizmin ürünüdür. Yukarda da ifade ettiğimiz gibi, “Birleşik Kürdistan”ın oluşturulmasında ortaya çıkan engeller karşısında (birleşik bir pazarın olmaması vb.), özellikle dört parçadaki ulusal devletlerin gücü karşısında, “sorun”un arkasından dolanılmaktadır. Gerçek gerçeklikte bir ulusal devletin sınırları içinde bulunan ulusal topluluklar (milliyetler) için bir “çözüm” olarak ortaya atılan konfederasyon (bir diğer “çözüm” federasyondur), burada, “Birleşik Kürdistan”ın oluşturulabilmesi için dört ulusal devlet sınırları içindeki *Kürtlerin konfederasyonu* haline dönüştürülmüştür. Burada “pratik amaç”, bir yandan dört ulusal devlet (“devlet sınırlarına” dokunulmayacağı güvencesi verilerek) etkisizleştirilirken, diğer yandan her ulusal devlet içindeki “Kürt siyasal sistemleri”nin kendi egemenliklerini koruma yönündeki tepkileri (“ulusal devletçi ve iktidarcı zihniyette olmadıklarından”) etkisizleştirmektedir.

Böylece “Kürtlerin ulusal birliği”nin, Junker tipi, yani yukardan aşağıya, konfederasyon yoluyla oluşturulabileceği ileri sürülmektedir. Bu pragmatizm, çok açık biçimde Kuzey Irak’taki Barzani-Talabani egemenliğindeki “özerk Kürdistan” yönetimine “bizim sizin bölgenizde iktidar olma amacımız”, yani “sizin yerinizde gözümüz yok” sözü vererek, bu bölgede bir çatışma durumunu ortadan kaldırmayı hesaplamaktadır.

İlk bakışta “mantıklı” ve “pratik” bir “çözüm” gibi görünen bu “*Kürt Konfederasyonu*” tezi, tarihsel olarak kendi gerekçesini *Bismarck Almanya’sında* bulmak durumundadır. Ama Bismarck Almanyası, aynı zamanda bu tür bir konfederasyonun çözüm olmadığının da kanıtıdır. (Almanya tarihinde *konfederal yolla* ulusal birliğinin kurulması girişimi, 1866’da Bismarck tarafından oluşturulan Kuzey Almanya Birliği’yle ortaya çıkmış ve beş yıl sonra, 1871’de Alman

İmparatorluğu’nun kurulmasıyla sona ermiştir. Feodalizmden kapitalizme “Junker”, yani Prusya tipi geçiş terimi de, bu *merkezi* Alman İmparatorluğu’nun kurulmasını ifade eder. Bunun yanında, hemen hemen aynı tarihlerde, ABD’de Kuzey eyaletlerinin “federasyon”una karşı Güney eyaletlerinin oluşturmuş olduğu “konfederasyon” da, “konfederatif” çözümlerin hiçbir “pratik” değerinin olmadığını göstermiştir.)

Burada işin içine “globalleşen” dünyada emperyalizmin ve sınıf mücadelesinin sona erdiğini ilan eden “*İmparatorluk*”un yazarı Negri’nin “*çokluk*” terimini sokuşturarak “demokratik özerk Kürdistan”ın *sınıfsız* bir toplumsal yapı olacağını söylemek ya da ima etmek, T. C.’nin o ünlü “imtiyazsız, sınıfsız, kaynaşmış bir millet” anlayışıyla özdeşleşmek demektir. Bu da yalın bir milliyetçilikten başka bir şey değildir.

Bütün bu “pratik” (pragmatist) “çözüm” arayışlarının arkasında yatan ise, Kürt ulusal sorununun gerçek ve kalıcı çözümünün, yani Kürt ulusunun kendi kaderini belirleme hakkının tanınmasının “olanaksız olduğu” düşüncesidir. Sorgulanması gereken de bu düşüncedir.

Bu düşüncenin oluşmasında belirleyici olan PKK’nin ilk kuruluşunda yatan çarpıklıktır.

Bilinebileceği gibi, PKK, “Kürdistan İşçi Partisi” olarak “marksist-leninist” bir örgüt olarak kurulmuştur. Ancak marksizm-leninizmin, aynı devlet sınırları içinde yaşayan değişik ulusların proleterlerinin (işçilerinin) birliğini ve birleşik mücadelesini esas alan özü bir yana bırakılmış, ilk baştan itibaren ulusal temelde *ayrı örgütlenmeye* gidilmiştir. PKK’nin tüm tarihi, kuruluşundan itibaren varlığını sürdüren bu ayrı örgütlenmenin tarihidir. Dolayısıyla ortaya çıkan sorunlar, “çözümsüzlükler” ve Kürt ulusunun kendi kaderini belirleme hakkının “olanaksız olduğu” düşüncesi bu ayrı örgütlenmenin sonuçlarıdır.

PKK’nin kuruluşundaki egemen düşünce, ulusal temelde ayrı örgütlenerek, daha ilk baştan “bağımsız ve birleşik Kürdistan”ı güvenceye almaktır. Bu “kurucu düşünce”ye göre, Türkiye devrimi, Türk ve Kürt uluslarının devrimci hareketlerinin *ayrı örgütlenmesi* ve “bağımsız Kürdistan”ın önsel olarak kabulü temelinde oluşturulacak bir “Türk-Kürt devrimci ittifakı”yla gerçekleşti-

rilecekti. Böyle bir ittifak, “koşullara bağlı olarak” *federal* bir çözümü de tümüyle dışlamayacaktı.*

PKK'nin bu “pratik” “kurucu düşüncesi”, Türkiye devrim mücadelesinin Türk-Kürt olarak ayrışmasının maddi ortamını oluşturmuştur. 1980 askeri darbesiyle Türkiye devrimci mücadelesinin gerilemesi ve güçsüzleşmesiyle birlikte, “Türk-Kürt devrimci ittifakı” pratik olarak ortadan kalkarken, PKK de yalın bir ulusal bağımsızlıkçı hareket olarak ortada kalmıştır. Türkiye devrimini esas alan (ama ayrı örgütlenmeye dayanan) “ittifak”ın pratikte ortadan kalkmasına rağmen, PKK hareketi bir süre “kurucu düşünce”ye uygun olarak (Dev-Yol, Dev-Sol ya da başka “Türk solu”yla kurulmaya çalışılan “ittifaklar”ın gölgesinde) faaliyetini sürdürmüştür. Varolmayan ve varolması baştan olanaksız olan bir şey varmışcasına yürütülen faaliyet, sonuçta (özellikle Kuzey Irak'ta “feodal Kürt egemenlerine”, yani Barzani'ye karşı girişilen savaşın başarısızlığa uğraması) bu gerçeği kabul etmek zorunda kalmış ve “Türk soluyla ittifak”ın yerine başka “ittifak” arayışları başlamıştır.

Bütün bu süreçte, Türkiye devrimci mücadelesinin gerilemesi ve güçsüzleşmesi belirleyici bir etken olurken, aynı zamanda PKK hareketinin “kurucu düşünce”sini gerçekleştirememesinin “sorumlusu” olarak da ilan edilmiştir.**

Pragmatizmin bakış açısından, 12 Eylül

* Stalin, aynı örgütlenmeye ilişkin şunları yazmaktadır: “*Ulusal özerklik ile örgütlenmede federatif ilkenin birlikte gitmeleri rastlantı değildir. Bunun anlaşılması da güç değildir. Çünkü her ikisi de milliyetlerin sınırlandırılmasını isterler. Her ikisi de milliyetler bakımından örgütlenmeye dayanırlar. Benzerlik yadsınmaz. Tek aynı, birinde genel olarak nüfusun, öbüründe sosyal-demokrat işçilerin sınırlanmasıdır.*” (Stalin, *Marksizm ve Ulusal Sorun ve Sömürge Sorunu*, s: 76-77.)

** Stalin 1905 Rus devriminin yenilgisi üzerine şunları yazar:

“Rusya’da karşı-devrim dönemi yalnızca ‘yıldırım ve gökgürültüsünü’ değil, ama hareket karşısında *düş kırıklığını, ortak güçlere inançsızlığı* da getirdi. Önce-leri ‘parlak bir geleceğe’ inanılmıştı, ve insanlar, milliyetlerinden bağımsız olarak, birlikte savaşıyorlardı: *Herşeyden önce ortak sorunlar!* Daha sonra içe bir kuşku girdi ve insanlar, herkes kendi ulusal yuvasına dönmek üzere, birbirlerinden ayrılmaya başladılar: Kimse kendinden başka kimseye güvenmesin! Herşeyden önce ‘ulusal sorun’!...”

Ve yukardan gelen kavgacı milliyetçilik dalgası, kendi ‘özgürlük aşkı’ adına çevreden öcünü alan ‘ik-

askeri darbesi karşısında “Türk solu yenilmiş”tir, “ayakta kalan” ve “savaştan” tek örgüt PKK’dır; dolayısıyla “Türkiye devrimci mücadelesi”nin tek temsilcisidir. A. Öcalan’ın bir zamanlarki sözlüyle, “Türkiye devrimi”ni de PKK yapacaktır!

Oysa PKK'nin “kurucu düşüncesi”, ilk baştan ayrı örgütlenmeyi esas alır. “Türk solu” Türklere, “Kürt solu” Kürtlere yönelik çalışacaktır. Bu “ideal” gerçekleşmemiştir; bu nedenle de PKK “kendi yoluna” bakmıştır. Ama “kendi yolu”, “kurucu düşünce”de ifadesini bulan ayrı örgütlenme anlayışıyla zaten marksist-leninist bir çizgiye sahip değildir. Kaçınılmaz olarak yalın bir “ulusal hareket” olmak durumundadır. Bugün PKK'nin karşı karşıya kaldığı sorunlar, böylesi bir “kurucu düşünce”nin ürünü olan yalın bir “ulusal hareket”in sorunlarıdır.

Burada tüm “ulusal hareket”lerde görülen “pragmatizm” sahneye çıkar. Lenin’in açık biçimde ifade ettiği gibi, bu tür “ulusal hareketler”, her zaman bir yandan ulusal ayaklanmadan söz ederken, diğer yandan ezen ulusun burjuvazisiyle gerici anlaşmalara gitmeye çalışır.***

Bu gerici anlaşma arayışı, PKK'nin İmra-

tidar sahipleri’nden gelen tüm bir baskılar dizisi, aşağıdan yükselen, ve bazen kaba bir şovenizme dönüşen bir milliyetçilik karşı-dalgasına yol açtı.

İşçi yığınlarını sürüklemeye tehlikesi gösteren milliyetçilik dalgası, durmadan güçlenerek, yükseliyordu. *Ve kurtuluş hareketi ne kadar güçten düşüyorduydu, milliyetçilik çiçekleri de öylesine açıyorlardı.*

Bu güç zamanda, sosyal-demokrasie (marksizm - KC) büyük bir görev düşüyordu: *milliyetçiliğe saldırmak*, yığınları ‘genel salgın’dan korumak. Çünkü bunu, milliyetçiliğin karşısına enternasyonalizmin denemiş silahını, sınıflar mücadelesinin birlik ve bölünmezliğini çıkartarak, sosyal-demokrasi (marksizm - KC), ve yalnızca sosyal-demokrasi (marksizm - KC) yapabildi. Ve milliyetçilik dalgası ne kadar yükselirse, sosyal-demokrasinin (marksizmin - KC) sesi de, Rusya’nın *tüm milliyetleri proleterlerinin kardeşliği ve birliği* yaranna, o kadar yüksek olmalıydı. Bu durumda, milliyetçi hareketle doğrudan doğruya çatışan çevre-bölge sosyal-demokratları (marksistleri - KC), özel bir sarsılmazlık örneği göstermeliydiler.

Oysa, bütün sosyal-demokratlar (marksistler - KC), ve herşeyden önce de çevre-bölge sosyal-demokratları (marksistleri - KC), bu görev düzeyinde görünmediler.” (Stalin, “Marksizm ve Ulusal Sorun”, *Marksizm ve Ulusal Sorun ve Sömürge Sorunu*, s. 7-8.)

*** “Ezilen ulusların burjuvazisi (özellikle Avusturya ve Rusya’da) ulusal isyandan söz ederken, öte yandan pratikte, kendi halkının arkasından ve kendi halkına karşı ezen ulusun burjuvazisiyle gerici anlaşmalara girmesi ender gördüğümüz bir şey değildir.

lı üzerinden “Kürt açılımı” adı altında AKP iktidarı ile yapılan “gizli” görüşmelerde ifadesini bulmaktadır. Ancak “tek” muhatap ya da anlaşma yapmaya çalışılan kesim AKP değildir. A. Öcalan’ın “Avukat Görüşme”lerinde zaman zaman ifade ettiği gibi, “derin devlet” ya da genelkurmay “alternatif” olarak kabul edilmektedir. Böylece hem AKP ile, hem de “derin devlet”le anlaşmaya çalışılması, tam da Ortadoğu’ya özgü bir tacir zihniyetiyle (“piyasa kızııştırma” yöntemi) sürdürülmektedir.

Kolayca anlaşılabilmesi gibi, AKP’yle yapılacak bir “anlaşma”, “laik cumhuriyet”e karşı “ılımlı islam”la yapılan bir anlaşma olacaktır. Aynı şekilde “derin devlet”le yapılacak bir anlaşma da, “ılımlı islam”a karşı bir anlaşma olacaktır.

Görüleceği gibi, PKK pragmatizmi açısından “çözüm”ün hiçbir ilkesi mevcut değildir. Deng Sioping’in kulaklarını çınlatırcasına, kedi fare tuttuğu sürece farenin “ılımlı islam” olmasının ya da “derin devlet” olmasının hiçbir önemi yoktur!

Aynı biçimde “demokratik özerklik” de her yana çekilebilen bir “çözüm”dür. Kimi zaman demokratik merkezîyetçiliğin bir parçası olan “özerklik”ten söz edilirken, kimi zaman da “ulusal-kültürel özerklik”ten söz edilmektedir. Üstelik “ulusal-kültürel özerklik”, kimi zaman “*toprak dışı*” özerklik olarak tanımlanırken, kimi zaman “*toprağa bağlı*” özerklik olarak tanımlanmaktadır.

Şüphesiz bunlar “kafa karışıklığının”, “tutarlılığın”, “ilkesizliğin” ürünleri değil, tümüyle pragmatizmin ürünleridir.

Açıktır ki, “ılımlı islam”la yapılacak bir “uzlaşma” ile “derin devlet”le yapılacak bir “uzlaşma”, yani bu çeşit “pratik çözüm”ler Kürt ulusal sorununu çözmeyecektir. “ılımlı islam”, “çözüm”le birlikte, hatta “çözüm müzakereleri” sürerken “ümmetçilik” temelinde Kürt ulusunu asimile etmeye çalışacaktır. “Derin devlet” ise, karşı karşıya olduğu “diğer sorunları” belli ölçüde çözer çözmeyen karşı milliyetçilik temelinde harekete geçecek ve “verilen hakları” az ya da çok

hızla geri almaya yönelecektir.

Elbette Kürt ulusal sorunu konusunda tek pragmatik anlayış PKK’nin anlayışı değildir. SİP-TKP’si gibi, ulusların kendi kaderlerini belirleme hakkına *tümüyle karşı* olan kesimlerde de benzer bir pragmatizm vardır. Bu pragmatistler, “çok akıllı” olduklarını düşünerek, Rosa Luxemburg’un Polonya’ya ilişkin ortaya attığı “özerklik” anlayışını pratik çözüm olarak sunmaya çalışırlar. Nasıl olsa R. Luxemburg “özerklik”le, –ülkenin genel yasaları temelinde– tümüyle yerel, bölgesel ya da ulusal önemdeki sorunlarla (örneğin yerel demiryolları ve karayollarının yapımıyla) ilgili bölgesel bir yönetimden söz eder. Bunun dışındaki herşey, yani “gümrük politikası, ticaret ve sanayiyle ilgili yasalar, taşımacılık ve iletişim araçları (demiryolları, posta, telefon, telgraf vb.), ordu, vergi sistemi, medeni kanun, ceza yasası, eğitimin genel ilkeleri (örneğin, yalnızca laik okul, evrensel eğitim, asgari program, okulun demokratik yönetimi vb. üzerine yasalar), emeği koruma yasaları ve siyasal özgürlükler (birlik kurma hakkı) vb. vb.”* herşey merkezi devletin yetki alanında olacaktır. Bu da, yalın biçimde demokratik merkezîyetçiliğin bir gereği olan “yerel yönetim”den başka bir şey değildir.

Böylece SİP-TKP’si, Rosa Luxemburg’un “pratik”liğiyle sorunu bir çırpıda “üniter devlet” yapısı içinde çözüverir! Sorun, “sorun”u “çözmek”tir. “Çözüyormuş gibi” yapılmış olmasının da hiçbir önemi yoktur.

Tüm bunlar “pratik çözüm” olarak piyasaya sürülmektedir. Tek, gerçek ve kalıcı çözüm olan ulusların kaderlerini belirleme hakkının tanınmasıyla ulusal sorunların çözümlenmesinden “umudunu” kesenler, her zaman bu türden “pratikliğin” peşine takılacaklardır. Bu nedenle, “ulusal sorunda pratiklik”, ötsel olarak ulusal sorunların yaratıldığı çatışmalardan ve kavgalardan uzak durmak isteyen küçük-burjuva milliyetçi aydınlarının işidir.

Böyle durumlarda devrimci marksistlerin eleştirisi, doğrudan ulusal harekete karşı değil, ama onun alçaltılmasına, sıradanlaştırılmasına, onun küçük bir kavga düzeyine indirgenmesi eğilimine karşı yöneltilmelidir.” (Lenin, *Marksizmin Bir Karikatürü ve Emperyalist Ekonomizm*, s. 73.)

* Bkz. Lenin, “RSDİP’in Ulusal Programı”, *Seçme Yazılar IV*, s. 93.

ULAŞ BARDAKÇI

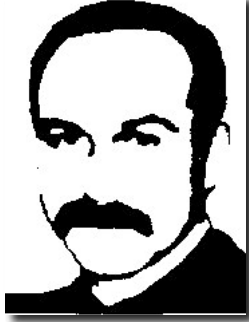
1947 Hacıbektaş
19 Şubat 1972 İstanbul

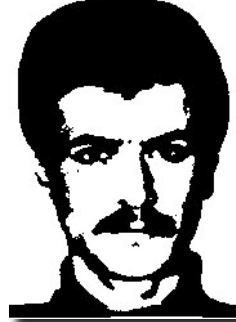
Hele Ulaş'a Ulaş'a
Ulaş benzerdi güneşe
Ulaş gardaş can veriyor
Yüreğim düştü ateşe.

Ulaş'ın elinde mavzer
Mavzeri türküye benzer,
Bizimkiler böyle ölür
Böyle ölür bizimkiler

Tohumlar düştü toprağa
Donandı yeşil yaprağa
Kurban olam kurban olam
Seni yaratan toprağa.

İLKER AKMAN
1950 Ankara
26 Ocak 1976/Beylerderesi

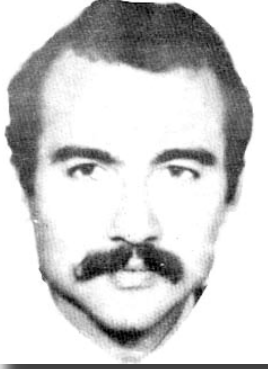

HASAN BASRİ TEMİZALP
1950 Maraş
26 Ocak 1976/Beylerderesi

YUSUF ZİYA GÜNEŞ
1955 Ankara
26 Ocak 1976/Beylerderesi

YÜKSEL ERİŞ

1951 Tekirdağ/Şarköy
21 Ocak 1977/Trabzon

1951 yılında Tekirdağ'ın Şarköy ilçesinde doğdu. Devrimci mücadeleye, Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü'nün Müzik bölümüne girdikten sonra aktif olarak katıldı. 30 Mart 1972'deki Kızıldere olayından sonra THKP-C'nin yeniden örgütlenmesinde etkin olarak çalıştı. 1974 yılına kadar ülkenin değişik yerlerinde örgütlenme çalışmalarını sürdürdü. Türkiye Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi/Halkın Devrimci Öncüleri'nin kurucularından olan Yüksel yoldaş, ülkenin değişik bölgelerinde örgütçü ve yönetici olarak görev yaptı. 1976 yılına kadar sürdürdüğü Güney Anadolu bölge yöneticiliğinden Karadeniz bölge yöneticiliğine atandı ve kır gerillasının stratejik hazırlıklarını yönetti. THKP-C/HDÖ Merkez Yönetim Komitesi üyesi olarak "26 Ocak Harekâtı" için bulunduğu Trabzon'da 21 Ocak 1977 günü şehit düştü.

NEDİM ATILGAN

1959 Uşak/Karahallı-25 Şubat 1981 Selendi

1959 yılında Uşak ilinin Karahallı ilçesinde doğdu. Küçük yaşta ailesi İstanbul'a taşındı. İlkokulu bitirdikten sonra işçi olarak çalışmaya başladı. 1979'dan itibaren THKP-C/HDÖ üyesi olarak örgütsel faaliyetlerde bulundu. 1980 Kasım'ında gözaltına alındıktan sonra hiçbir suçlamayı kabul etmedi. Bir süre sonra zorla askere alındı. "Halkın silahlı devrimcilere ihtiyacı varken, oligarşiye askerlik yapmak olanaksızdır" diyerek birlikten firar etti. Profesyonel olarak örgütsel faaliyetlere katıldı.

1981 Şubat ayında oligarşinin kuşatma ve imha operasyonlarından kurtulmak amacıyla çıktıkları Selendi-Kula dağlarında, bir grup yoldaşı ile birlikte çembere alındılar. Bir hafta süren kuşatma sonunda 25 Şubat 1981 günü meydana gelen bir çatışmada şehit düştü.

MUSTAFA ATMACA

1948 Sivas/Kangal-29 Şubat 1992 İstanbul

1948 Sivas/Kangal doğumlu Mustafa Atmaca, işçi olarak değişik işyerlerinde ve fabrikalarda çalışmış ve 1976 yılında Sefaköy'de metal işkolunda çalıştığı fabrikada işçi olarak çalışan Mehmet Yıldırım yoldaşla tanışarak THKP-C/HDÖ örgütsel ilişkileri içine girmiştir. Bu tarihten sonra sendikal faaliyetlerde bulunan Mustafa yoldaş, 1978 yılında bağımsız Çağdaş Maden-İş Sendikası Genel Başkanlığına seçilmiştir. 12 Eylül askeri darbesiyle birlikte, tüm sendikalar gibi, Çağdaş Maden-İş de kapatılmış ve Mustafa yoldaş ve diğer sendika yöneticileri hakkında değişik davalar açılmıştır.

1981 Mart ayında örgüte yönelik bir operasyonda gözaltına alınmış ve birbuçuk ay sonra tutuklanarak Alemdağ cezaevine gönderilmiştir. 1983 yılında tutsaklığı sona erdikten sonra iki yıl Tekirdağ'da zorunlu ikamete tabi tutulmuştur. İşkence ve tutsaklık koşullarından kaynaklanan hastalık, etkin bir biçimde devrimci faaliyetlere katılmasını engellemiş ve her türlü olanaksızlıklar içinde sürdürülen tedavisi başarılı olmamış ve 29 Şubat 1992 günü yaşamını yitirmiştir.

“Medya”nın “Devrim” Aşkı! [Tunus ve Mısır “Devrimi”]

Önce Tunus “karıştı”. Binlerce insan sokaklara döküldü. Cumhurbaşkanı Zeynel Abidin bin Ali, bir gece ansızın ülkesini terk etti.

“Medya”ya göre, Zeynel Abidin bin Ali, Burgiba’yı bir “saray darbesi”yle (*Coup de Tête*) devirmiş ve 23 yıldır Tunus’u “demir yumruk”la yönetiyordu. Bu “Batıcı, islam düşmanı ve laik” zorba yönetim, Aralık sonlarında üniversite mezunu bir seyyar satıcının kendini yakmasıyla “fitili ateşlenen” bir “halk ayaklanması”yla devrildi. Bu bir “devrim” idi!

Ardından birden “domino teorisi” geldi. Tunus “devrimi”nin tüm bölgedeki yönetimleri etkileyeceği öngörüldü. Bu teorik öngörüye göre, sırada Cezayir, Libya vardı. Onları Mısır, Ürdün, Fas ve Suriye takip edecekti. Bir başka deyişle, Tunus “devrimi”, bütünsel bir “Arap devrimi”ne dönüşerek tüm Ortadoğu’nun değişmesinin fitilini ateşlemişti.

Her cinsten ve çeşitten “uzmanlar” bu öngörü temelinde Ortadoğu’nun nasıl “dizayn” edileceği üzerine günlerce konuştular. “İlimli islam” yandaşları, Tunus’ta “laik yönetim”in devrilmesinden duydukları sevinçle yeni Ortadoğu’da “islamın yeniden yükselişi”nden söz ettiler.

Bu “yeni Ortadoğu” öngörülerinden önce Libya elendi. Kaddafi “güçlü”ydü ve Libya’daki değişim ancak Kaddafi’nin ölmesinden sonra olabilirdi. Böylece “medya” uzmanlarının tüm dikkatleri Cezayir üzerinde toplandı. Cezayir, “laik” bir ülke olarak, 1991-2002 yılları arasında “islam devrimi”ni hedefleyen FIS’in* gerilla savaşı dönemini

yaşamış ve 2009’da “laik berberiler”in isyanına sahne olmuştu. Tunus’un ardından Cezayir’in düşeceğinden kimse şüphe edemezdi.

Ama Tunus “devrimi”, tüm “uzmanlar”ın beklentilerine rağmen bir hafta sonra Mısır’da “domino etkisi” yaptı. İlk sokak gösterilerinin ardından Muhammed El Baraday’ın “muhalefet lideri” olarak sahneye çıkması, “bir milyon”luk gösteri hazırlıkları vb. derken, ardından Mısır ordusunun “halka ateş açmayacağız” açıklaması geldi. Böylece Hüsnü Mübarek’in “ipi” çekilmiş oldu. Herkes Tunus’tan sonra Mısır’da da “devrim” olduğuna hükmetti.

İşte tam bu “hüküm” ortaya çıktığında, yani Tunus olaylarından iki ve Mısır olaylarından bir hafta sonra Recep Tayyip Erdoğan suskunluğunu bozarak sahneye çıktı. Büyük bir “demokrat” havası içinde Hüsnü Mübarek’e “halkın isteklerine kulak vermesini” tavsiye etti. “Medya”ya göre (yandaşından merkezine kadar tüm “medya”), Recep Tayyip Erdoğan Mısır’daki göstericilere “tam destek” verdi. Üstelik konuşması “Kahire’deki Tahrir Meydanı’nda yankı buldu”. Dahası 8-9 Şubat günlerinde Mısır’a yapacağı “ziyareti” de ertelediğini açıkladı.

Böylesine “devrim”ler karşısında elbette legalist sol da sessiz kalamazdı. Öyle de ol-

* Dünyadaki gelişmeleri Batı haber ajanslarından birebir çevirerek veren “Türk medya”sının ve her cinsten “uzman”ın Cezayir tarihini anlatırken kullandıkları FIS, İslamcı Kurtuluş Cephesi’nin Fransızca (*Front Islamique du Salut*) kısaltmasıdır. Bu bile, “medya”nın ve “medya uzmanları”nın bölgeyi ne kadar “yakından” takip ettiklerinin bir kanıtıdır.

du. Bir grup legalist sol, her zaman olduğu gibi, Taksim Tramvay durağında, “Tunus’tan Mısır’a Emekçi Halk Ayakta! Zafer Direnen Emekçilerin Olacak” sloganlarıyla olaylara “destek çıktılar”.

Mısır’da Müslüman Kardeşler* örgütünün gücünü hesaplayan “uzmanlar”a göre ise, olaylar “İslam cumhuriyeti”nin kurulmasına da yol açabilecek boyutlara sahiptir. Bunlara göre, Mısır “devrimi”, aynı zamanda bir “İslam devrimi” olacaktır. Başka “uzmanlar”a göre ise, Tunus ve Mısır’da gelişen olaylar Amerikan emperyalizminin “Büyük Ortadoğu Projesi”nin uygulanmasından ibarettir.

Olaylar aynı olmakla birlikte “rivayet muhtelif”tir. Mısır olaylarında ortaya çıkan “muhtelif rivayetler”in temelinde ise, herşeyi bildiğini ve her konuda bir “fikri” olduğunu iddia eden “uzmanlar”ın hiçbir şey bilmedikleri ve hiçbir ülkeyi yakından izlemedikleri gerçeği yatmaktadır. Bu “uzmanlar”ın bilgi kaynağı, sadece Batı haber ajanslarıdır. Böyle olduğu için de, “medya”da boy gösteren hemen herkes bu ajansların geçtiği haber kırıntılarıyla durumu idare etmeye çalışmaktadırlar.

Batı haber ajanslarına göre, Hüsnü Mübarek rejimi, doğrudan ABD tarafından desteklenmekte ve finanse edilmektedir. Bu değerlendirmenin kanıtı da, ABD’nin her yıl Mısır’a 1,3 milyar dolar askeri hibede bulunmasıdır. Hemen her “uzman” ve “yorumcu”, bulduğu ilk fırsatta ajansların geçtiği bu askeri hibeden söz ederek, konunun ne kadar “uzmanı” olduğunu göstermeye çalışmaktadır.

Öte yandan 1 Şubat günü, El Cezire’nin sayılamasına göre, “Tahrir Meydanı”nda bir milyon (“evet, ama yetmez”, iki milyon) kişinin toplanması karşısında Mısır’ın nasıl büyük bir “devrim” geçirmekte olduğu yorumları ortalığı kapladı. Böylesi bir kitlenin “Tahrir Meydanı”nda “çocuklarıyla” birlikte toplanması ile Mısır ordusunun “göstericilerden yana tavır alması” arasında ilişkiye ise pek azı değinmekle yetindi.

* Burada Mısır vb. ülkeleri “çok iyi bildiğimizi” göstermek için, Müslüman Kardeşler yerine “İhvanü’l-Müslimin” ya da sadece “İhvan” diye yazmamız gerekiyor. Böyle yazdığımızda, okuyucu, “medya uzmanları” gibi bizim de “çok şey” bildiğimizi sanacaktır. Elbette “okuyucu”nun kim olduğuna göre değişen bir “sanı”dır.

Bir yanda ABD’den yılda 1,3 milyar askeri hibe alan Mısır ordusu, öte yanda, Recep Tayyip Erdoğan’ın sözleriyle “halkının isteklerine kulak veren” Mısır ordusu bulunmaktadır.

Şimdi Batı haber ajanslarından derlenmiş tüm bu “olgulara” bakarak, “Mısır devrimi”nden söz edilip edilemeyeceğini, Mısır’ın geleceğinin ne olacağını, Tunus’tan başlayan “domino etkisi”nin nerelere kadar uzanacağını saptamak gerekir. Gerekir, çünkü geleceği “bilmek” isteyen, bunun için falcılardan, cincilerden, burçlardan medet uman bir küçük-burjuva dünyasıyla yüzüyoruz. Bu nedenle, işimiz bilgi kırıntılarıyla “kahinlik” yapmaktır.

Herşeyden önce, devrimin, en bilinen tanımıyla, halkın devrimci girişimiyle –aşağıdan yukarı– mevcut devlet cihazının parçalanarak, politik iktidarın ele geçirilmesi ve bu iktidar aracılığıyla –yukarıdan aşağıya– daha ileri bir üretim düzeninin örgütlenmesi olduğundan yola çıkarsak, açıktır ki, ne Tunus’ta, ne Mısır’da devrimden söz edilemez.

Ama “devrim” denilen şey, ortalığın kaşınması sonucu yaşanan bir “altüst” olma durumu olarak tanımlanırsa, açıktır ki, Tunus’ta, Mısır’da olduğu kadar dünyanın pek çok ülkesinde “devrimler” olmaktadır. Hatta AKP’nin anayasa referandumu, yargıyı “dizayn” etme girişimi vb. de, “kemalist-laik cumhuriyet” yapısının bir “altüst” edilmesi anlamında “devrim” olarak yorumlanabilir.

Oysa Batı haber ajanslarından alınan bilgi kırıntıları bile, gelişen olayların birden patlak veren kendiliğinden “isyan”lar olmadığını, uzun süredir hazırlandığını ve pek çok belirtinin aylar ve hatta bir yıl öncesinden ortaya çıktığını göstermektedir. En basitinden Mısır’da “alternatif” olarak ortaya çıkan Muhammed El Baraday, yaklaşık bir yıldır cumhurbaşkanı adayı olarak Batı “medya”-sında yer almaktadır. Ancak mevcut Mısır anayasasına göre cumhurbaşkanı seçilmek için gerekli koşullara sahip olmadığı için “fazla şansı” olmadığından söz edilmiştir.

Bu “müstakbel” cumhurbaşkanı adayı El Baraday, bugün “Tahrir Meydanı”nın iktidar seçeneği olarak piyasaya sunulmuştur. Aynı El Baraday, aynı Amerikan emperyalizminin adamı olarak, Saddam Hüseyin döneminde Irak’ın “nükleer silah üretimi”ni de-

netlemekle görevlendirilmiş kişidir. Amerikan emperyalizminin hizmetinde kusur etmemiş El Baraday'ın Mısır'ın yeni cumhurbaşkanı olarak iktidara taşınmasının ne kadar "devrim" ya da "değişim" olacağı da açıktır.

Evet, Amerikan emperyalizminin bir "Büyük Ortadoğu Projesi" vardır. AKP'nin "amiral gazetesi" *Yeni Şafak*'a göre, ABD'nin bu projeye üç amacı bulunmaktadır: Müslüman ülkelerde demokrasinin yaygınlaştırılması, serbest piyasa ekonomisinin geliştirilmesi ve radikal dini grupların örgütlenmelerinin önlenmesi." Ve yine *Yeni Şafak*'a göre, bu proje, "Türkiye modeli Büyük Ortadoğu Projesi"dir. Yani Obama'nın sözleriyle "model ortak" olan Türkiye "modeli" Ortadoğu'da Amerikan emperyalizminin çıkarlarını en iyi biçimde savunan "ılımlı islam" hükümetlerinin kurulması projesidir.

Bu sözler, 2004 yılında yazılmış ve yayınlanmıştır.

Şimdi aradan altı yıl geçtikten sonra Amerikan emperyalizminin "Büyük Ortadoğu Projesi"nin uygulamaya sokulduğundan söz edilmektedir.

Elbette Amerikan emperyalizminin bir "Büyük Ortadoğu Projesi" vardır. W. Bush döneminde "neo-con"lar tarafından ortaya atılmış bir "plan"dır. Bu plana ("proje") göre, Arap ülkeleri, "enerji kaynaklarının denetimi" açısından özel bir öneme sahiptir. Dolayısıyla Arap ülkelerinin uzun dönemli olarak kendi çıkarlarına uygun hale getirilmesi ve uzun dönemli olarak "enerji kaynaklarının denetimi"ni sağlayacak bir yapıya dönüştürülmesi Amerikan emperyalizminin bir "ideali"dir. Ancak bu "ideal", "tink-tank" kuruluşlarının yaptığı "fikir fırtınası" toplantılarının konusu olmaktan öte bir pratik değere sahip değildir. Herkesin bildiği gibi, W. Bush döneminde ortaya atılan "Büyük Ortadoğu Projesi", tümüyle Irak'taki Saddam Hüseyin rejiminin ve İran'daki molla rejiminin devrilmesinin "fikri altyapısı" olarak ortaya atılmıştır. Bundan daha ötesi yoktur. Çünkü Amerikan emperyalizminin zaten kendisine mutlak olarak bağlı Arap ülkelerindeki yönetimleri değiştirmesini gerektiren bir durum mevcut değildir. "Büyük Ortadoğu Projesi"nin tüm Arap ülkelerindeki mevcut iktidarların değiştirilmesini amaçladığını iddia etmek, bu ülkelerdeki mevcut iktidarların Amerikan emperyalizminin çıkarlarıyla çatıştığını iddia etmekle eşdeğerdir.

karlarıyla çatıştığını iddia etmekle eşdeğerdir.

Bugün Mısır'da Hüsnü Mübarek rejiminin Amerikan emperyalizminden yılda 1,3 milyar dolar askeri hibe aldığı yazılıp çizilmektedir. Böylesine bir askeri yardım alan bir rejimin ne kadar Amerikan emperyalizminin çıkarlarıyla çatıştığı ise akıldışı bir durumdur. Amerikan emperyalizminin, ne Tunus'taki Zeynel Abidin iktidarıyla, ne de Mısır'daki Hüsnü Mübarek yönetimiyle çelişkisi ve çatışması vardır. Bu nedenle onları devirmesinin hiçbir mantıklı nedeni yoktur.

Öte yandan, Ortadoğu'nun en "otoriter" rejimlerinin başında Suudi Arabistan gelmektedir. Bugün "domino etkisi"nden söz edildiğinde Suudi Arabistan'ın adı bile anılmamaktadır.

Bu durumda, akli çok fazla zorlayarak, Amerikan emperyalizminin kendi çıkarlarını koruyan ve kollayan "laik" Arap yönetimlerinin yerine "ılımlı islam" yönetimlerini işbaşına getirmek için devirmek istediğinden söz edilebilir. Ama Amerikan emperyalizminin böyle bir amacı olduğunu, yani Ortadoğu'da dinsel niteliği olmayan yönetimleri devirerek, yerlerine din devletini ("ılımlı islamcılar") kurmaya çalıştığını söylemek, olsa olsa "laik" olarak adlandırılan yönetimlerin kendi çıkarlarını *eskisi gibi* korumadığını düşündüğünü söylemek demektir. Bu durumda da, "ılımlı islamcılar"ın Amerikan emperyalizminin yeni müttefiki olduğunu saptamak gerekir. Bunun da tek gerekçesi, islam ülkelerinde Amerikan karşıtı "radikal dinci" hareketlerin çok güçlendiği olacaktır.

İşin en "ilginç" tarafı ise, bu türden iddiaların ve teorilerin Türkiye'de, özellikle de "ılımlı islam" yandaşları ve karşıtları tarafından yapılmasıdır. Bunun nedeni de, Amerikan emperyalizminin AKP'yi neden desteklediğini tam olarak anlayamamalarıdır.

Sıkça vurguladığımız gibi, AKP ile Amerikan emperyalizminin arasındaki ilişki, doğrudan emperyalizmin pazar gereksinmesinin ve meta ihracının göreceli olarak önem kazanmasının ürünüdür. Bunun da "enerji kaynaklarının denetime" alınmasıyla doğrudan değil, dolaylı olarak ilişkisi vardır. Üstelik Türkiye'deki bir "ılımlı islamcı" hükümetin işbaşında olmasının "enerji kaynakları"yla doğrudan ilişkisi zaten yoktur. Zorlamayla Türkiye'nin "enerji yolları" üzerinde "strate-

jik” öneme sahip olduğunu iddia ederek, Amerikan emperyalizminin “enerji kaynaklarının denetimi”ni hedefleyen “Büyük Ortadoğu Projesi”nde Türkiye’yi “kilit ülke” olarak göstermek olanaklıdır.

Tunus ve Mısır olaylarının gösterdiği tek gerçek, Amerikan emperyalizminin *yıpranmış yönetimleri* değiştirmesidir. Bu da Amerikan emperyalizminin yeni bir tutumu değildir. Hemen her durumda, mevcut bir iktidar ülkesini yönetemez hale geldiğinde, bizzatihi Amerikan emperyalizmi tarafından alt edilmiştir. Çoğu durumda yıpranmış yönetimlerin değiştirilmesi askeri darbeler yoluyla gerçekleştirilmiştir. Ancak Ukrayna’daki “Turuncu Devrimi”, bu amaç için yeni yöntemlerin kullanılabileceğini göstermiştir. Böylece Amerikan emperyalizmi yıpranmış yönetimleri (ve de kendi çıkarlarını yeterince iyi savunmadığını düşündüğü yönetimleri) kurgusal kitle hareketleri yoluyla, “demokrasi” söylemiyle değiştirebilmektedir.

Bugün Tunus ve Mısır’da sokağa dökülen kitlenin ne ölçüde “kendiliğinden” sokağa döküldüğüne ilişkin tüm bilgi emperyalist haber ajanslarından gelmektedir. Bilinenler, sadece Tunus ve Mısır’da daha önceki yıllarda yüksek fiyat artışları nedeniyle kitlelerin sokaklara döküldükleridir. Bu da, bu ülkelerde “çarşı esnafı”nın kitle hareketlerinde etkin bir unsur olduğunu göstermektedir.

Mısır’daki olayların üzerinde Tunus’taki “devrim”in “domino etkisi”nden söz etmek, birbirleriyle benzeş yapıya sahip olmayan, dolayısıyla tarihsel olarak birbirlerini etkilememiş iki ülkeyi özdeşleştirmeye kalkışmak demektir. Mısır’da BAAS rejimi kurulurken ve etkisi Suriye ve Irak’ta ortaya çıkarken, Tunus’ta hiçbir etkiye sahip olmamıştır. Bu açıdan iki ülkenin birbirini etkilemesinden, “domino etkisi”nden söz etmek olanaksızdır.

Gerçekte, Tunus ve Mısır’da geniş halk kitleleri mevcut iktidarlardan hoşnut değildir. Zaman zaman bu hoşnutsuzluklarını eylemlerle dışavurmaktadırlar. Mısır’da 2011 Ekiminde cumhurbaşkanlığı seçimi yapılacaktır. Bir başka deyişle, Ekim 2011’deki cumhurbaşkanlığı seçimiyle birlikte Hüsnü Mübarek dönemi sona ermek üzeredir. Ama Hüsnü Mübarek, tüm “tavsiyelere” kulak asmayarak kendi oğlunu aday göstermeye yeltenmiştir. İşte bu ortamda cumhurbaşkanlığı

seçimi için hazırlık yapan muhalefet hareketine geçmiştir. “Tahrir Meydanı”nda atılan sloganlar da, Müslüman Kardeşlerin yaptığı açıklamalar da, amacın sadece Mübarek’in “çekilmesi” olduğunu ortaya koymaktadır. Mübarek’in Ekimdeki seçimlerde aday olmayacağı belli olmasına rağmen, böyle bir “talebin” meydanlarda dile getirilmesi, açıktır ki, Mübarek’in oğlunun cumhurbaşkanı adayı olmasını engellemeye yöneliktir. Ve Mısır ordusu da bu adaylıktan “rahatsız”dır.

Böylesi bir seçim ortamında Amerikan emperyalizminin yaptığı tek şey, kendi adayını, yani El Baraday’ı öne çıkartmaktan ibarettir. “Korkulan” tek şey, “radikal islamcı” Müslüman Kardeşler örgütünün bu ortamdan yararlanarak iktidarı ele geçirmek için silaha sarılmasıdır. Bu nedenle sokak eylemlerinin böylesi bir silahlı ayaklanmaya dönüşmesi olasılığı önlenmeye çalışılmaktadır. Öte yandan seçim döneminde ortaya çıkan bu kitle gösterilerinin Müslüman Kardeşler örgütü için de beklenmedik bir durum olduğu görülmektedir. Bir bakıma hazırlıksız yakalanmışlardır. Ancak bütün bunların ne kadar gerçeklikle çakıştığı bugün için belirsizdir. Özellikle Müslüman Kardeşler örgütüne ilişkin yorumlar, tümüyle onlarca yıl öncesine ilişkin bilgilere dayanmaktadır. Onların nasıl bir değişime ve dönüşüme uğradıklarına ilişkin bilgi mevcut değildir. El Baraday’ın böylesine kolayca piyasaya sürülebilmüş olması da, Müslüman Kardeşler örgütünün sanıldığı kadar güçlü olmadığını, en azından kentlerde fazla gücü olmadığını göstermektedir.

Bugün için Mısır’daki gelişmelerde Ukrayna tipi “devrim” yönteminin ne kadar etkili olduğu bilinmemektedir. Bilinen tek şey, “medya” görüntülerinde fazlaca yer almayan “çadırlar”ın “Tahrir Meydanı”nda da kurulduğudur.

Olaylar ister kitlelerin kendiliğinden isyanı olarak ortaya çıkmış olsun, ister kurgusal bir kitle hareketi yaratılmış olsun, her durumda cumhurbaşkanlığı seçim sürecinde yıpranmış Hüsnü Mübarek yönetiminin değişeceği ve Amerikan emperyalizminin, bu durumdan “vazife” çıkararak, yıpranmış yönetimleri değiştirmek zorunda kaldığıdır. “Medya”nın “devrim” dediği de, bu yıpranmış yönetimlerin değiştirilmesinden ibarettir.

“Yozlaşmaya Karşı Mücadele”de “Haydar Hakyemez”!

İlk haberler yıllar önce “sol medya”da çıkmaya başlamıştı:

“Dersim’de yozlaşma ve çürüme-ye karşı kadın duyarlılığı

Dersim (03.02.2004) - Aralarında Emekçi Kadınlar Birliği’nin de bulunduğu Dersim İl Kadın Platformu, 31 Ocak’ta Yeraltı Çarşısı üzerinde Dersim’deki ahlaki çürüme ve kültürel yozlaştırmaya karşı basın açıklaması yaptı. Yaklaşık 150 kişinin katıldığı eylemde açıklamayı platform adına Hüsniye Mavi okudu. Dersim’de bulunan birahanelerde çalıştırılan kadınlar üzerinden fuhuşun yaygınlaştırılarak ahlaki çürümenin derinleştirildiğine vurgu yapan Mavi, “Kadınların ‘garson’ adı altında birahanelerde çalıştırılması, kadınların bedenlerini para karşılığı satmasının önünü açtığı gibi, fuhuşun, çeteciliğin ve madde bağımlılığının yaygınlaştırılmasını da teşvik etmektedir” dedi.”

Ardından “teori” geldi!

“Yozlaşma, halkın geçmişten bu yana yarattığı, gelenekselleştirdiği olumlu gelenek, kültür, ahlaki özelliklerinin toplamı olan *manevi değerlerinin bozulması, içinin boşaltılması ve bunların yerine emperyalist yoz kültürün geçmesidir*. Yozlaştırma politikası, bir yandan halkın asırlardan bu güne taşıdığı olumlu değerlerin içi boşaltılırken, diğer yandan da bunların yerine burjuvazinin kültürünün ve lümpen bir kültürün empoze edilmesinden oluşuyor.” (abc) (*Yürüyüş*, Ha-

yatın İçindeki Teori: Yozlaşmanın Teorisi-1, Sayı: 21, 9 Ekim 2005.)

Elbette “teori olmadan pratik olmaz”dı ve ardından “pratik” geldi!

Yürüyüş dergisinin 6 Ağustos 2006 tarihli 64. sayısında “*Halkı yozlaştıranlar affedilmiyor*” başlıklı yazıda, “Devrimciler yaptıkları eylemlerle halkımızın gençlerimizin; fuhuş, uyuşturucu, kumar ve her çeşit pislik içinde boğulmasına izin vermeyeceğiz diyorlar.” alt başlığı altında yapılan eylemler sıralanıyordu: “Eylem-4: 12 Temmuz saat 21.00’da Bağcılar-Kazımkarabekir Mahallesi’nde ‘Sohbet Et Lokantası’ adlı içkili, kadın çalıştırıcı batakhane tahrip edilmiştir.”

Ve yine aynı derginin aynı sayısında, “*Bu Birahane Kadın Çalıştırıyor. Cemil Bundan Vazgeç*” pankartının asıldığı bir başka “eylem” haberi yer alıyordu.

Aradan yıllar geçti ve 2010’a gelindi.

2010 yılının Temmuz ayında *Atılım*’da şu haber yer alıyordu:

“Dersim’de yozlaşmaya karşı bombalı uyarı

Dersim (10.07.2010)- HPG Dersim Saha Komutanlığı, Dersim’de kültürel yozlaşmaya yol açtığı gerekçesiyle birahaneleri uyanıyor. HPG geçtiğimiz hafta bu amaçla Saray Birahanesi’ni bombalamıştı. Dün sabah saatlerinde de Mozaik birahanesi bombalandı. HPG Dersim Saha Komutanlığı’nın yayınladığı açıklamada, geçtiğimiz haftalarda Dersim’de kültürel yozlaşmaya yol açan, esrar satan başta Mozaik, Saray ve Muhabbet birahaneleri olmak üzere tüm birahane-

leri uyardığı belirtildi. Uyannın ardından bir hafta önce Saray birahanesi bombalandı ve HPG bombalamayı üstlendi.”

25 Kasım 2010’da “sol medya”da şu haber yer aldı:

“Dersim Belediye Başkanı Edibe Şahin, kadın garson çalıştıran birahanelerin Dersim’de ciddi yozlaşmaya sebep olduğunu savundu. Dersim’de birahaneler sorunu olduğunu öne süren Başkan Şahin, şöyle dedi: ‘Diyeceksiniz ki hiçbir kentte birahane yok mu? Elbette ki var. Ama bizim kentimizdeki birahaneler, ‘birahane’ gibi çalıştırılmamakta. Kadın bedenleri buradan pazarlanmakta. Bu da kentimizdeki yozlaşmaya neden olmaktadır. Ahlaki, politik ve her türlü yozlaşmaya neden olmaktadır. Biz kadınlar bu şiddetin birinci dereceden mağduruuz. Hem bedenleri satılanlar olarak, hem de geride kalan kadınlar olarak.’”

Aynı konuda son “haber” ise tüm “medya”da yer aldı:

“18 Aralık 2010 – Tunceli’de kadın garson çalıştıran birahanelerin fuhuş yaparak aile yapısına zarar verildiğini öne süren Demokratik Haklar Federasyonu (DHF) ilde bayan garson çalıştıran birahaneleri protesto etmek için yürüyüş düzenledi. Tunceli Sanat sokağında bir araya gelen 2 bin kişi, şehir merkezinde bulunan birahanelerin bulunduğu sokağa doğru yürüyüşe geçti.

Grup, ‘Dersim onurdur, onuruna sahip çık, birahaneler kapatılsın, yozlaşmaya hayır’ sloganları atarak birahane camlarını taş yağmuruna tuttu. Çok sayıda kadının da katıldığı protestoda, kadın garson çalıştıran birahanelerin camlarının kırılmasına küfürle karşılık veren birahane sahibi ile grup arasında kavga çıktı.

Kadın garson çalıştırmanın ahlaki çöküntüye yol açtığını belirten Murat Kur, ‘Dersim halkı bu durumu asla kabul etmemektedir. Son yıllarda birahanelerdeki bu bayan garsonlar yüzünden 86 kişi eşinden boşanmış 4 vatandaşımız bu iş yerlerinde yaşanan kavgadan dolayı hayatını kaybet-

miştir. Dersim halkı artık bu duruma dur demmiştir. Birahane sahipleri *bundan böyle* artık kadın garson çalıştırmaktan vazgeçmeleri gerekmektedir, *aksi takdirde* halkımız buna müsaade etmeyecek ve halkımızı yozlaştırarak kadın bedeni üzerinde para kazanan işyerlerine gitmeyecek ve bunları protesto etmeye devam edecektir’ dedi.”

Böylece toplumsal bir sorun, üst başlığı “yozlaşma”, alt başlığı “kadın garson çalıştıran birahanelerin yarattığı yozlaşma” olarak konuldu. İmzalar toplandı, protesto gösterileri yapıldı, birahane sahipleri dövüldü, birahaneler bombalandı ve sonunda “*Haydar Hakyemez*” sahneye çıktı!

Tüm bunlar, “manevi değerlere bağlı” AKP iktidarı koşullarında ortaya çıktı. Üstelik “içkili lokantalara” polis baskınlarının yapıldığı, “yaşam tarzına müdahale”nin yasa ve yönetmeliklere dönüştürüldüğü bir dönemde gündemleşti. Üstelik bu gündem, “yozlaşmaya karşı mücadele” adı altında eyleme dönüştürüldü.

Evet, bugün toplumda, özellikle Anadolu kasabalarında ve büyük kentlerin “varoş”larında “ahlaksızlık”tan, “ahlaksızlığın başını alıp gitmesinden”, “manevi değerlerin bozulması”ndan yakınılmaktadır. Ancak bu yakınma yeni değildir.

Yukardan aşağıya gelişen, işbirlikçiliğe dayanan kapitalizmin ekonomik, toplumsal ve siyasal yapıda meydana getirdiği değişimin tarihi çok eskilere dayanır. Emperyalizmin yeni-sömürgecilik yöntemleriyle kapalı üretim birimlerinin pazara açılması, feodal ve yarı-feodal ilişkilerin giderek tasfiye edilmesi, “geleneksel ilişkileri” değiştirmiştir. Feodal köylülüğün geleneksel dayanışmasına dayanan kapalı toplumsal ilişkisinin yerini pazar ilişkisi, *para ilişkisi* almıştır. Kırdan kente göçle birlikte eski “değer ölçüleri” ortadan kalkmıştır. Bu da “*geleneksel toplumsal yapı*”nın bozulmasına neden olmuştur. Ancak dış dinamikle geliştirilen kapitalizmin en temel toplumsal sonucu ise, kırdan kente göçle birlikte ortaya çıkan büyük *işsizler ordusudur*. İşsizlik ve para ilişkisi, geleneksel ilişkileri değiştirirken, aynı zamanda bu ilişkilerin üzerinde yükselen “manevi değerleri”, ahlak anlayışını da işlevsiz hale getirmiştir. Olağan, yani iç dinamikle gelişen bir kapitalizm söz konusu olduğun-

da, bu işlevsizleşen “manevi değerler” yerlerini burjuvazinin “manevi değerlerine”, yani burjuva ahlakına bırakırken, dış dinamiklerle geliştirilen kapitalizm koşullarında bu gerçekleşmemiştir. Üstelik *feodal ideolojiler* (özel olarak din ve ahlak) bizatihi emperyalizm ve işbirlikçi-burjuvazi tarafından yaşatılmış ve üstyapının ayrılmaz bir parçası olarak korunmuştur.

Bir yandan *feodal* “manevi değerler” üstyapıda korunurken, diğer yandan giderek gelişen kapitalizm bu değerleri sürekli olarak tahrip etmiş, bozmuş ve yozlaştırmıştır. Ekonomik kriz dönemlerinde bu bozulma yoğunlaşarak toplumsal bir tepkiye de yol açmıştır.

İşte bu süreçte, sürekli güçsüzleşen feodal kalıntılar (tefecî-tüccar sermayesi ve feodal esnaf) “tutuculaşırken” (muhafazakarlaşma), aynı zamanda bu feodal “manevi değerler”in korucusu ve savunucusu olarak siyasete girmişlerdir. Bu kesimler, 1950’lerde emperyalizm-feodalizm ittifakının bir ürünü olarak DP’nin içinde siyaset yapmışlardır. Ancak bu ittifakın 1969 bozulmasıyla birlikte ayrı ve bağımsız olarak siyaset sahnesine çıkmışlardır. Feodal kalıntıların emperyalizm-işbirlikçi burjuvaziden kopuşları ve bağımsız olarak siyasete girişleri Erbakan hareketi (MNP/Millî Nizam Partisi) ile başlamıştır.

Erbakan hareketi, MNP’den MSP’ye, Fazilet’ten Saadet’e kadar her aşamada “manevi değerlerin savunucusu” olmuştur. Erbakan’ın “millî nizamı”, eski feodal değerleri temsil eder. Yukardan aşağıya gelişen kapitalizmin, sözcüğün tam ve tarihsel anlamıyla burjuva üstyapı kurma yeteneğine sahip olmaması, öte yandan feodal ideolojileri üstyapının temel taşı olarak koruması, bu eski “nizam” özlemini sürekli kılmıştır. Tasfiye olan her feodal kalıntı, pazara açılan her kapalı üretim birimi geleneksel ilişkilerin ortadan kalkmasına karşı bir tepkiyi, eski “nizam” arayışını ortaya çıkarmıştır. 1980’lere kadar “manevi değerlerin savunucusu” olan Erbakan hareketi geniş bir kitleselliğe ulaşamamıştır.

1980’de, özellikle *24 Ocak Kararlarıyla* birlikte, feodal ilişkilerin tasfiyesinde çok büyük gelişmeler ortaya çıkmıştır. Bu süreçte kırdan kente göç olağanüstü boyutlara ulaşmıştır. 1980 yılında yerleşim yerleri arasında göç eden nüfusun toplam nüfusa ora-

nı %9,8, 1985 yılında %8,7, 1990 yılında %10,8 olurken, kırdan kente göç edenlerin oranı 1980-1985 yılları arasında %22,5 ve 1985-1990 yılları arasında %17,9 olmuştur. 1980 yılında 16 milyon olan kent nüfusu, 1990 yılında 13 milyon artarak 29 milyona çıkmıştır.

Bu göç olgusu, kaçınılmaz olarak kırlarda egemen olan feodal “manevi değerler”in kentlere taşınmasını ve kentlerde yaşatılmasını beraberinde getirmiştir. Bu da, yukardan aşağıya geliştirilen kapitalizme karşı kırsal alanlarda ortaya çıkan tepkiyi örgütleyen Erbakan hareketinin kentlerde etkin olmasına yol açmıştır. Ama Erbakan hareketi (“islamcılık”) uzun süredir kentlere yerleşmiş olan nüfus içinde aynı etkiye sahip olamamıştır. Ancak 1982’deki bankerzedelik kent yerleşikleri üzerinde derin etkiler yapmıştır. Yüksek faiz için bankarlara yatırılan paraların buharlaşmasıyla birlikte, kent yerleşikleri arasındaki toplumsal ve aile ilişkileri büyük ölçüde tahrip olmuştur. Sözcüğün tam anlamıyla kentlileşememiş (burjuvalaşamamış) kent yerleşikleri, toplumsal ve aile ilişkisinin bozulmasıyla birlikte “manevi” arayışlara yönelmiştir. Bu arayışın sonucu olarak da, kent yerleşikleri arasında, özel olarak da kadınlar arasında “sosyete tarikatları” yaygınlaşmış ve güçlenmiştir.

Benzer bir gelişme de Kürt nüfus arasında ortaya çıkmıştır. Özellikle “terör” nedeniyle köylerin boşaltılmasıyla Güney Doğu bölgesindeki il ve ilçelere göç eden nüfus, ülke genelindekine benzer biçimde tarikatların nesnesi haline gelmişlerdir. Özellikle Saidi Nursi’nun “nurculuk” hareketi bu nüfus arasında hızla yayılmıştır.

Tüm bu gelişmelerin ilk sonucu, 1994’de İstanbul büyükşehir belediye başkanlığını Erbakanlıların kazanması olmuştur (Recep Tayyip Erdoğan’ın yükselişi). Ardından Refah Partisi 1995 genel seçimlerinden birinci parti olarak çıkmıştır.

Gerek Erbakan partileri, gerekse AKP, her durumda yukardan aşağıya geliştirilen kapitalizmin “geleneksel” ilişkilerde meydana getirdiği değişimleri, “çürüme”, “bozulma”, “yozlaşma”, “ahlaksızlaşma” olarak kendi siyasetinin merkezine oturtmuştur. Bu partiler, bir yandan yukardan aşağıya gelişen kapitalizmin parçası haline gelirken ve 2002’den günümüze kadar bunun bizatihi yürütücüsü olurken, öte yandan bu gelişme-

nin geleneksel toplumsal ve aile ilişkilerinde yarattığı sonuçlara karşı “manevi değerlerin savunucusu” olarak çıkmışlardır. Her yeni ekonomik kriz geleneksel toplumsal ilişkileri daha da bozarken, geleneksel ilişkilerin savunucusu olarak kendilerini sunan “islamcılar” daha da güçlenmişlerdir.

Bu nedenle, 1982 bankerlik olayı, 1994 Şubat krizi, 1999 ve 2001 Şubat krizi ve nihayetinde 2008 krizi, ne ölçüde geleneksel ilişkileri tahrip etmişse, o ölçüde “islamcılar” yükselişini getirmiştir.

2010 yılında bir kez daha “yozlaşma”dan, “alkolizm”den, “fuhuş”tan söz ediliyorsa, bunun temelinde 2008 mortgage krizi yatmaktadır.

“Sol”un (legalist soldan düzen soluna kadar tüm “sol”), tarikatların (“cemaat”in) her ekonomik kriz sonrasında daha da güçlenmesi karşısında eli kolu bağlı kalmıştır. Elden gelen tek şey, legalist solun bir bölümünün yaptığı gibi, bazı “varoşlar”da “manevi değerlerin bozulması”na, “fuhuşa”, “alkolizme” ve “uyuşturucuya” karşı “kampanyalar” düzenlemekten ibarettir. Bu da, tarikatların güçlenmesine yol açan söylemin benimsenmesi sonucunu doğurmuştur.

Herkesin bilebileceği gibi, yaşanan toplumsal ve ailesel sorunların temelinde kapitalizmin dışa bağımlı, dış dinamiklerle geliştirilmesi yatmaktadır. Düne kadar emperyalizm-işbirlikçi burjuvazi ikilisinin dışladığı feodal kalıntılar, bugün bu ikilinin müttefiki durumuna gelmiştir. Dün tasfiye olan feodal kalıntıların kapitalizme karşı “tepki”sini ifade eden Erbakan hareketi, artık bu gelişmenin öznesi durumundadır. Ama bu durum teşhir edilemediğinden, AKP iktidarı, sanki iktidar değilmişçesine, kapitalizmin dış dinamiklerle gelişmesinin yeni “aktörü” değilmişçesine hareket edebilmektedir. AKP, “manevi değerler”in bozulmasına yol açan tüm gelişmelerin *kendilerinin dışında* ve

kendilerine karşı olarak ortaya çıktığının propagandasını yaparak, “manevi değerlerin savunucusu” olarak kendini gösterebilmektedir. AKP, 2008 mortgage kriziyle bir kez daha yoğunlaşan yoksullaşma ve mülksüzleşme koşullarında ortaya çıkan “manevi değerlerin bozulması” ve buna karşı duyulan tepkiyi örgütleyerek “milli nizam”ı yerleştirme konusunda daha ileri adımlar atabilmektedir.

Bugün AKP’nin yasallaştırmaya başladığı “milli nizam”, bir yanıyla Anadolu’daki toplumsal dönüşümden beslenirken, bir yanıyla da “toplu konutlar”da oturan “kredi kartlı yaşam”lardan beslenmektedir. Öte yandan kendi iktidarlarıyla geliştirdikleri dışa bağımlı kapitalizmin “kötülükleri”ni, üstü örtük “anti-amerikan” ve “anti-semitist” söylemlerle bertaraf edebilmektedir.

Sorun, dış dinamiklerle gelişen kapitalizmin feodal ilişkileri tasfiye etmesi, “manevi değerleri”, yani feodal değerleri yok etmesi değildir. Bunlar, şu ya da bu biçimde tasfiye olmaya mahkumdurlar. Bu feodal değerleri yapay olarak yaşatan ve vareden bizatihi emperyalizmin kendisidir. Bugün AKP iktidarı, bir yandan feodal tefeci-tüccar sermayesi ile emperyalizm arasındaki ittifakın sürdürücüsü olurken, diğer yandan gelişen kapitalizmin ortaya çıkardığı toplumsal tepkileri “feodal ideolojiler”le pasifize etmenin bir aracı durumundadır. Toplumun önemli bir bölümünün “muhafazakarlaşması”, daha tam ifadeyle “muhafazakarlaştırılması”, yukardan aşağıya gelişen kapitalizme karşı duyulan *tepkinin* olağanüstü boyutlara ulaştığının da bir ifadesidir. Bu nedenle bugün yapılması gereken şey, “yozlaşmaya karşı mücadele” sloganları atarak “birahanelere” karşı savaş ilan etmek değil, AKP iktidarının bu ikiye bölünmüşlüğüne teşhir etmek ve yukardan aşağıya gelişen kapitalizmin niteliğini geniş kitlelere anlatmaktır.

Muhafazakarlaşma

Muhafazakarlık, *varolanı korumak*, “konserve” yapmaktır. Eğer “varolan” *statüko* ise, kaçınılmaz olarak muhafazakarlık “*statükoyu koruma*” ile özdeşleşir. Siyasette muhafazakarlık, “Batı”da, yani Avrupa ve Amerika’da varolan “toplumsal, kültürel ve ahlaki değerleri koruma”yı esas alan siyaset anlayışıdır.

Burjuva devrimleri döneminde, yani burjuvazinin devrimci niteliğe sahip olduğu dönemde muhafazakarlık, altyapısından üst yapısına kadar feodal sistemin korunması anlamında kullanılır. Feodal muhafazakarlık, kendi meşruiyetini kiliseden alır ve hıristiyan değerlerinin korunmasıyla özdeşleşir; dolayısıyla feodal *statükonun* sürdürülmesini savunur. Burjuvazi, bu dönemde feodal muhafazakarlığın karşısına ilerici ve devrimci bir kimlikle çıkar. Burjuvazi, her türlü muhafazakarlığa karşıdır, *statükonun* baş düşmanıdır.

Ama burjuvaziyi yaratan kapitalizm, aynı zamanda kendisinin mezar kazıcısı olan proletaryayı da yaratır. Ve proletarya, burjuvazinin feodalizme karşı kullandığı her türlü ilerici söylemleri ve sloganları kendi sloganı haline dönüştürerek burjuva devrimini sürekli kılmaya yönelir. İşte bu koşullarda siyasal iktidarı ele geçiren burjuvazinin ilk yaptığı iş, feodal sistemin üstyapısal “değerlerini” ve kurumlarını (kendine uygun hale getirerek, “reform” ederek) yeniden varetmek olmuştur. Bir dönemin amansız muhafazakarlık karşıtı olan burjuvazi, böylece tutuculaşır, muhafazakarlaşır. Artık din (hıristiyanlık) burjuvazinin emrindedir. Dün feodalizmin koruyucu ve kollayıcısı olan, feo-

dal muhafazakarlığı meşrulaştıran kilise, şimdi burjuvazinin hizmetinde burjuva düzeninin koruyucusu ve kollayıcısı olarak ortaya çıkar. Burjuvazinin “dinde reform” adını verdiği dönüşüm de, bu muhafazakarlığın sınıfsal dönüşümünden ibarettir.

Burjuvaziyi vareden üretim ilişkileri, yani kapitalizm, feodalizm karşısında mutlak egemen üretim ilişkisi haline geldiği her yerde “*statüko*”yu parçalayıp, yerine burjuvazinin “*statüko*”sunu yerleştirirken, aynı zamanda kendi çelişkilerini de geliştirir. Üretimde anarşi, aşırı-üretim vb. sorunlar kapitalizmin ayrılmaz bir parçası olarak varolurken, bu üretim anarşisinin ve aşırı-üretim krizlerinin bir ürünü olan yoksullaşmayı ve mülksüzleşmeyi toplumun kaderi haline getirir. Doğal olarak bu toplumsal sonuçlar tepkiye yol açar. Kapitalist mülksüzleşmeye karşı feodal “orta sınıf”ın (esnaf, zanaatkar, küçük tüccar) ilk dönemdeki tepkisi “geçmişe özlem”le özdeşleşerek feodal “değerler”e geri dönüş istemi olarak ortaya çıkar. Köylülük, proleterleşerek başlı başına mülksüz bir sınıf haline gelir. Bu mülksüz sınıf, yani proletaryanın artık kaybedecek bir şeyi kalmamıştır. Bu nedenle de proletaryanın kapitalist mülksüzleşme karşısındaki tepkisi tüm mülkiyetin ortadan kaldırılması şeklinde ortaya çıkar. Proletarya için “sorun”, kapitalist mülksüzleştirme değil, kapitalizmin yaratmış olduğu yoksullaşmadır. Dün, yani feodal dönemde köylü olarak yoksul olan proleterler, bugün de, yani kapitalizm koşullarında da yoksuldurlar. Bu nedenle, kapitalizmin yoksullaştırmasına karşı çıkarlar. Bu karşı çıkışları her türlü muhafazakar-

lıktan uzaktır.

Kapitalizmin dünya çapında mutlak egemen üretim ilişkisi haline geldiği dönemden itibaren, kapitalist mülksüzleşme küçük ve orta burjuvaziyi de kapsamaya başlar. Kapitalizmin ürünü olan küçük ve orta burjuvazinin, özellikle ekonomik kriz dönemlerinde mülksüzleşmeye karşı tepkisi, yine “geçmişe özlem”in dışı vurumudur. Ancak buradaki “geçmişe özlem”, kapitalizmin daha önceki evrelerine, kendilerinin daha iyi koşullarda olduğu kapitalist günlere duyulan bir özlemdir. Küçük ve orta burjuvazinin muhafazakarlığı, varolan kapitalist ilişkilerin korunmasıyla özdeşdir. Bu nedenle, küçük ve orta burjuvazinin muhafazakarlığı, “tutuculuk” olarak tanımlanabilir.

Kapitalizmin gelişmediği ya da emperyalizm tarafından, kendi çıkarlarına uygun olarak yukardan aşağıya geliştirildiği feodal, yarı-feodal ve geri-bıraktırmış ülkelerde, emperyalizmin ilk dönemdeki temel mütefiki olan feodal egemen sınıflar, kapitalizmin gelişmesine (ve yerli-işbirlikçi burjuvazinin güçlenmesine) paralel olarak ekonomik altyapıda tasfiye olurken, siyasal iktidardan da uzaklaştırılır. Gelişen kapitalizmin ürünü olan burjuvazi ise, ulusal niteliğe sahip olmadığı gibi, *emperyalizmin çıkarlarının değişmesine* göre değişen ve başkalaşan ilişkiler içinde varlığını sürdürür.

Bu süreçte, kapitalizmin devrimci tarzda, yani aşağıdan yukarıya değil de, yukardan aşağıya gelişme sürecinde en çelişkili durum köylülükte görülür.

Köylülük, yukardan aşağıya gelişen kapitalizmin feodal üretim ilişkilerini çözmesi ve üretici güçlerde nispi gelişme sağlaması karşısında “yeni”nin yanında yer alır; ilerici, reformcu hareketleri destekler. Ancak üretici güçlerin gelişmesine paralel olarak köylülük mülksüzleşir ve yok olmaya yönelir. Bu durumlarda köylülüğün sınıfsal tepkisi, mülkiyetini koruyabildiği “geçmişe özlem” olarak ortaya çıkar. “Geçmiş”, feodalizmden kapitalizme geçiş dönemiyle özdeşleşerek, yarı-feodal ve yarı-kapitalist bir “statüko” halini alır. Bu yönüyle köylülük, yukardan aşağıya kapitalizmin ilk döneminde olduğu gibi üretici güçlerin nispi olarak geliştiği konumun savunucusu olur. Bir diğer ifadeyle, köylülüğün gelişen kapitalizm içinde ortaya çıkan sorunlar karşısındaki tutumu, yarı-feodal günlere duyulan özlem olarak ortaya

çıkır. Bu da köylülüğün muhafazakarlığının temelini oluşturur.

Köylülüğün (kırdan kente göç sonucu kent “varoş”larında yaşayan “kent yoksulları” haline dönüşmüş kesimi de dahil) muhafazakarlığı, özellikle ekonomik kriz dönemlerinde belirginleşir ve feodal ideolojilerin etki alanına girer.

Menderes, Demirel, T. Özal ve AKP gibi, “modern islamcılık”, köylülüğü, bir yandan onun muhafazakarlığını ideolojik olarak kullanarak, diğer yandan üretici güçlerin nispi gelişmesinin yaratmış olduğu “refah”la kendisine yedekler.

Köylülüğün muhafazakarlığı, ekonomik kriz dönemlerinde öne çıkarken, ilerici ve reformist yanı ekonomik büyüme süreçlerinde belirginleşir. Köylülük, ekonomik krizlerin, özde ekonomik büyümenin ürünü olduğunu gördüğü ölçüde muhafazakarlıktan uzaklaşır, ilerici ve devrimci hareketlere yönelir.

Ancak bugün “Türkiye toplumu daha fazla muhafazakarlaşıyor” diye yorumlanan olgu köylülüğün bu klasik muhafazakarlığı değildir. Sözü edilen “muhafazakarlaşma”, tümüyle kent küçük-burjuvazisinin durumuna ilişkindir.

Yukarda ifade ettiğimiz gibi, kapitalizmin gelişmesinin ürünü olan kent küçük-burjuvazi, gelişen kapitalizmin çarpık, yukardan aşağıya gelişmesine göre biçimlenmiştir. 1980’lerde T. Özal’ın “işbitirici”, “köşe dönme” (pragmatist) zihniyetini içselleştiren kent küçük-burjuvazisi, gelişen kapitalizmin yarattığı “nispi refah”tan her dönem pay alır. Bu da, onun düzene karşı tepkisinin pasifize edilmesinin maddi temelini oluşturur. Ancak belli ölçüde eğitim görmüş bir toplumsal kesim olduklarından, her zaman ekonomik büyüme ile ekonomik kriz arasındaki ilişkinin de bilincindedirler. Şubat 2001 krizi, çokluk “toplu konutlar”ın ilk yerleşikleri olan bu kesimler üzerinde “şok” etkisi yapmıştır. Milyarlarca dolarlık “varlıkları” bir gün içinde erimiştir (mülksüzleşme). Buna karşı duydukları tepkiyi, dönemin koalasyon partilerinden uzaklaşarak, AKP’ye oy vererek açıkça ortaya koymuşlardır. Koalasyon partilerinin (T. Çiller’in DYP’si de dahil) tamamının ikiyüzlü oldukları, kendilerini kandırdıkları kanısıyla ve “inananlar yalan söylemez” inancıyla AKP’ye yönelmişlerdir.

Ecevit hükümetinin imzaladığı IMF “istikrar programı”nı uygulamayı sürdüren AKP iktidarıyla yaygınlaşan “kredi kartlı yaşam”, belli ölçülerde Şubat 2001 krizinin yaratmış olduğu yaşam standartlarının düşmesini telafi etmiş ve AKP’ye “güven” duyulmasını sağlamıştır. Diğer yandan “kredi kartları”, aile içindeki geleneksel “erkek egemen” yapıyı çözmüş, kadını başat konuma getirmiştir. Kadının aile içinde artan egemenliği, bir yandan da erkeğin eski egemenlik günlerine duyulan “özlemi” büyütüştür. Böylece dünün “egemen erkeği”, bugünün muhafazakarı olarak ortaya çıkmıştır. Buna paralel olarak kadının egemenliğini sağlayan “kredi kartları”nın “limit”lerinin dolması ve işlevsiz kalması, “egemen erkek”in egemenliğini yeniden “tesis” etmek için uygun ortam yaratırken, kadının da edilgenleşmesine ve muhafazakarlaşmasına yol açmıştır.

Bugün “muhafazakarlaşma” olarak adlandırılan olgu, kent küçük-burjuvazinin “kredi kartlı” yaşam tarzının bir ürünüdür. Bir dönemin CHP’lileri (T. Özal’ın “topluluğun” projesini sahiplenen ve yaygınlaştıran CHP’dir), artık AKP yandaşı haline gelmiştir. Bunların en büyük korkuları, “sosyaldemokratlar”ın iktidar olma durumunda yeniden büyük bir ekonomik krizle karşı karşıya kalacaklarıdır. Bu nedenle AKP-CHP kutuplaşmasında mutlak olarak AKP’nin yanında yer almaktadırlar. AKP’nin 2011 se-

çimlerini bu kutuplaşmaya dayandırmaya çalışmasının temel nedeni de budur.

Ancak bu “muhafazakarlaşma”, kapitalizmin gelişimiyle çeliştiği ölçüde, belli alanlarla ve belli kesimlerle sınırlıdır. 12 Eylül anayasa referandumunun gösterdiği gibi, seçmenlerin geleneksel sağ-sol ayrışması, “muhafazakarlık”-“laiklik” ayrışması olarak ortaya çıkmıştır. Geleneksel olarak toplumun %70’lik bir bölümünü kapsayan “sağ-muhafazakar” nüfus, bugün %50’ler düzeyine gerilemiştir. Diğer yandan, nüfus içinde “muhafazakar”ların oranı düştüğü ölçüde, bu kesimlerin “saflarını sıklaştırması” ve AKP saflarında toplaşması artmıştır.

Bugün AKP’nin temel “misyonu”, dini söylemle köylülüğün muhafazakarlığını sürekli kılmak, “nispi refah” yoluyla kent küçük-burjuvazisini yedeklemek ve ekonomik krizlerin yaratacağı olası toplumsal tepkileri pasifize etmektir. Ancak AKP’nin bu “misyonu”nu yerine getirebilmesinin temelinde 12 Eylül askeri darbesiyle yaratılan depolitizasyon ve apolitik ortam yatmaktadır. Başka bir deyişle, başta köylülük olmak üzere geniş halk kitlelerinin politikadan uzaklaştırılmış olması, AKP’nin “misyonu”nu yerine getirmesinin ortamını yaratmıştır. Bu nedenle, “sol”un toplumda oransal olarak azalan, ama yoğunlaşan “muhafazakarlık” karşısında içine düştüğü çaresizlikten tek çıkış yolu kitlelerin politize edilmesidir.

Mekteb-i Sultani'nin Aristokratları

Portekiz'i 36 yıl yöneten diktatör Salazar'ın, "*futbol olmasaydı ben Portekiz'i yönetmezdim*" deyişini hemen herkes bilir. Salazar'ın bu sözü, profesyonel futbolun nasıl siyasetin bir aracı olarak kullanıldığının tipik bir ifadesidir.

Futbol, profesyonel futbol, geniş halk kitlelerinin politikadan uzak tutulmasının, toplumsal sorunlar karşısında duyarsız kalmalarının sağlanmasının bir aracı olmuştur. Tıpkı din gibi, futbol da halk kitlelerinin "afyonu"dur. Kimi psikologların ve sosyologların söylemiyle, futbol, günlük yaşamın yarattığı "stres"lerin atıldığı, "deşarj" olunan bir gösterebilir. Futbol statları, kimileri için bir eğlence mekanı, kimileri için boş zamanların geçirildiği "mabet"tir. "Tarafat", "ne sağcıdır, ne solcudur", sadece futbolcudur.

İşte bu depolitizasyon aracı, bu "psikolojik terapi" alanı, Galatasaray futbol kulübünün "yeni mabet"inin açılışında Tayyip Erdoğan'ın "ışıklı" protestosuyla siyaset gündeminde bir süreliğine yer aldı.

"Solcu tarafat", futbola "siyaset karıştırarak", futbolun Salazar'ın ifade ettiği asli işlevinden bir nebze uzaklaştırabildiği için mutlu oldu. Özellikle "Aslantepe mabedi"nin açılışındaki Tayyip Erdoğan protestosuna Galatasaray'ın aristokrat "kongre üyelerinin" *katılmış olması* yepyeni umutların doğmasına yol açtı. FenerbahCHE, Kartal PenCHE, Tek Yumruk vb. "politik tarafat", "ışıklı protesto"nun dalga dalga yayılacağı umutlarına kapıldı. Hızla Galatasaray'ın yeni "mabet"inde yapacağı ilk maç için hazırlık yapmaya giriştiler. Ama beklenen olmadı. "Aslantepe mabedi"ni dolduran on bin-

lerce Galatasaray taraftarı ilk lig maçında kendi takımlarını desteklemekten başka bir şey yapmadılar. Bir kez daha futbol, siyasetten arındırılmış "arena" olarak kaldı. Çünkü "mektepli" aristokrat "kongre üyeleri", sihirli bir değnek değmişçesine sahneden çekilmişti.

Bu aristokrat "kongre üyeleri"ne bağlanan umutların boş çıkmasının doğru anlaşılabilmesi için, futbolun toplumsal işlevine olduğu kadar Galatasaray kulübünün "aristokrat"larının ne olduğuna bakmak gerekir.

Galatasaray, İstanbul "dükalığı"nın (işbirlikçi-tekkelci burjuvazinin despotik egemenliğini simgeleyen bir terim) "spor" kulübüdür. Temelde hıristiyan devşirmelerin (*enderun*) eğitimini yapan Mekteb-i Sultani'ye dayanır. Mekteb-i Sultani, 19. yüzyılın ikinci yarısında, saray bürokratlarını yetiştirmek için dönemin diploması ve ticaret dili olan Fransızca eğitim yapan bir okula dönüştürülmüştür. Cumhuriyet'le birlikte saltanatın kaldırılmasına paralel olarak Mekteb-i Sultani'nin adı değiştirilmiş ve Galatasaray Lisesi olmuştur. Bu tarihten itibaren Galatasaray Lisesi, Cumhuriyet Türkiye'sinin üst düzey bürokratlarının yetiştirildiği bir okul haline gelmiştir.

Bu tarihsel özelliği nedeniyle, Galatasaray Lisesi "aristokratların okulu" olarak tanımlanır. Dolayısıyla Galatasaray "spor kulübü" de, "aristokrat spor kulübü" olarak anılır.*

* Osmanlı İmparatorluğu'nda, sözcüğün toplumsal anlamıyla "aristokrat" bir sınıf olmamasına rağmen

Aristokrasi, “seçkinlerin iktidarı” olarak küçük bir seçkinler grubundan oluşur. Feodal Avrupa’da aristokratlar “soylu sınıfı”nı oluştururlar. Burjuvazinin karşısında feodal krallığın ikinci büyük sınıfı olarak yer almışlardır. Fransa’da aristokratlar giyotinle ortadan kaldırılırken, İngiltere’de (anglo-sakson) aristokratlar burjuvalaşarak kapitalizmle bütünleşmişlerdir.

Galatasaray Lisesi, Fransız saray eğitimi sistemine dayanmakla birlikte anglo-sakson bir aristokrat dönüşümü sağlayan bir okul olmuştur. Bu nedenle, Galatasaray Lisesi, işbirlikçi-tekelci burjuvazinin “seçkinleri”nin yetiştirildiği bir okuldur.

1950’lerden sonra, özellikle de 1960’dan sonra profesyonel futbolun yaygınlaşmasıyla birlikte, Galatasaray Lisesi’ne dayanan Galatasaray “spor kulübü” Galatasaray futbol kulübüne dönüşürken, Galatasaray futbol kulübü de, Galatasaray Lisesi “elitleri”nin mutlak yönetimi altına girmiştir.

Bu “seçkinler”in (“elitler”) ayırıcı özelliği, tarihsel olarak “soylu sınıfı”nın (aristokrat) olmadığı bir ülkede, aristokratik bir eğitim görerek sözde “aristokratlaşmış” yapay bir grup oluşturmalardır. Kapitalizm kendi iç dinamiğiyle gelişmediğinden, bu yapay “aristokratlar”, aynı yapaylık içinde işbirlikçi-burjuvazinin “seçkinleri” haline gelmişlerdir. Bir yanlarıyla Fransız/Anglo-Sakson kırması özellikler gösterirken, bir yanlarıyla da Mekteb-i Sultani’den gelen “devşirme”

(*enderun*) özellikler gösterirler. Fransız saray eğitimi gördüklerinden, daha çok diplomasi ve kapalı kapılar ardında “işbitirme” konularında uzmanlaşmışlardır. Diplomasi anlayışları da, Napolyon ve Bourbon hanedanının ünlü Fransız Dışişleri Bakanı, “entrika ustası” *Talleyrand*’dan esinlenir.

Bugün Galatasaray futbol kulübünün “kongre üyeleri” ve özellikle de bunların içindeki “derin Galatasaray”ı oluşturan “işadamları”, *Talleyrand* kadar usta olmasalar da, kapalı kapılar ardında “işbitiricilik” ustaları sayılabilirler. Ama her durumda, sarayın, işbirlikçi-burjuvazinin hizmetindedirler. Uzun yıllardır Galatasaray kulübünün yönetiminde yer alan, “derin Galatasaray” olarak anılan ve Vehbi Koç’un “üst düzey yöneticisi” olan İnan Kıracı, bu “aristokrat-ışbitirici seçkinler”in tipik bir temsilcisidir.

Bunlardan AKP iktidarına karşı “muhalif duruş” sergilemelerini beklemek, işbirlikçi-burjuvazinin “devrim” yapmasını beklemek kadar boş ve abestir. Onlar, “Aslantepe mabeti” açılışındaki “ıslıklı protesto”yu, *Talleyrand* sinsiliği içinde, AKP ile yeni bir uzlaşma aracı olarak kullanmışlardır.

Bu olaydan Galatasaray’ın (ve elbette diğer takımların) “solcu taraftarı”nın alması gereken ders, futbolun kitleleri apolitikleştirmenin aracı olduğu kadar, futbol kulüpleri yöneticilerinin siyasal iktidarla içli dışlı olduğudur. Futbolla gelen “siyasallaşma” da futbolla gider.

men, Galatasaray Lisesi, Fransız aristokrat eğitim sisteminin doğal bir uzantısı olarak faaliyet yürütmüştür. Bu nedenle, Galatasaray Lisesi mezunlarında Fransız aristokrat tutum ve zihniyet belirgin biçimde ortaya çıkmıştır.

İnternet Adresi:

www.kurtuluscephesi.com
www.kurtuluscephesi.org
www.kurtuluscephesi.net

E-Posta Adresi:

kurcephe@kurtuluscephesi.org
erisyayinlari@kurtuluscephesi.org

- MAHİR ÇAYAN: **KESİNTİSİZ DEVRİM I**
MAHİR ÇAYAN: **KESİNTİSİZ DEVRİM II-III**
İLKER AKMAN: **MEVCUT DURUM VE DEVRİMCİ TAKTİĞİMİZ**
*** **TÜRKİYE DEVRİMİNİN ACİL SORUNLARI-I**
*** **OLİGARŞİ NEDİR?**
*** **MARKSİZM-LENİNİZM BİR DOĞMA DEĞİL, EYLEM KILAVUZUDUR-III**
*** **THKP-C/HDÖ VE 15 YIL**
*** **POLİTİKLEŞMİŞ ASKERİ SAVAŞ STRATEJİSİ VE DEVRİMCİ TAKTİĞİMİZ**
*** **GRAMSCİ ÜZERİNE**
*** **REVİZYONİZMİN REVİZYONU**
*** **ULUSAL SORUN ÜZERİNE**
*** **“BDS”:** BİR PRAGMATİK SAPMA
*** **“YENİ” OPORTÜNİZM ÜZERİNE**
*** **ZAFER BİZİM OLACAKTIR! [Ankara Davası Savunması]**
*** **DEVİRİM PROGRAMLARI**
*** **RUS DEVRİMİNDEN ÇIKAN DERSLER**
*** **ESKİ BİR GERİLLANIN “EMEK”İ**
*** **PASS VE “YENİ ÇÖZÜM”ÜN FIRSATÇILIĞI**

DEVİRİMCİ MARŞLAR VE EZGİLER

- DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE EKONOMİK BUNALIM [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-I]**
DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE EKONOMİK BUNALIM II [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-III]
LAİKLİK VE ŞERİATÇILIK ÜZERİNE [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-II]
TARİHTE, GÜNÜMÜZDE VE DEVRİMCİ MÜCADELEDE KADINLAR

